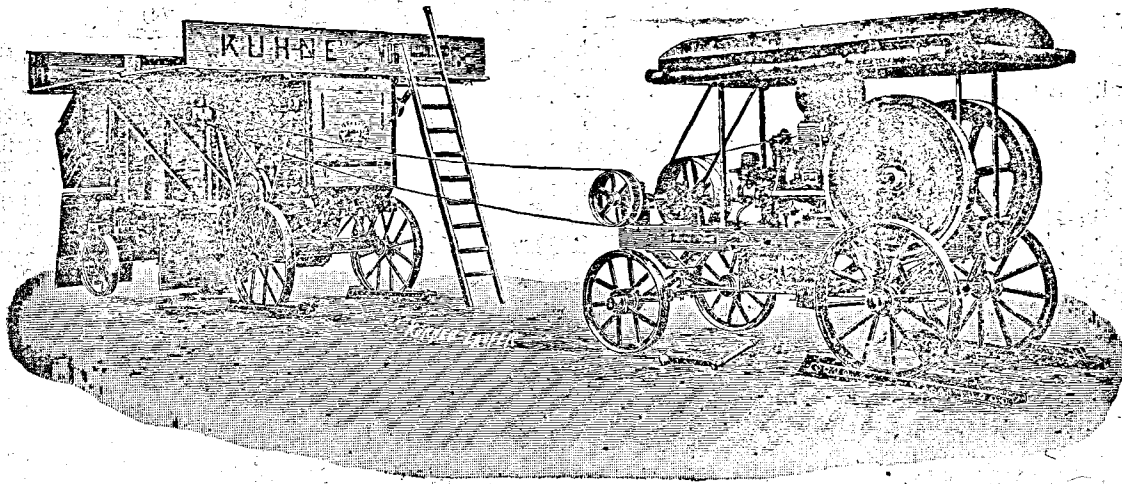

Mótorhajtású cséplőkészletek

elsőrendű kivitelben.

Mindennemü egy- és többsoros kapálóeszközök, javított rendszerű „1912” Osborne fűkaszalógépek, leg-tökéletesebb New-Osborne kévekötő-aratógépek, sortrá-gyázó „Royall Drill” vetőgépek

beszerezhetők

'KÜHNE' mezőgazdasági gépgyár t. l. **Moson.**

FŐRAKTÁR:

BUDAPEST, VÁCI-KÖRUT 57/a.

2012

Fiókok saját kezelésben:

Debrecen, Kaposvár, Szabadka, Temesvár.

I. H. C. Benzin-Motorok gazdasági üzemek számára: a legjobbak,

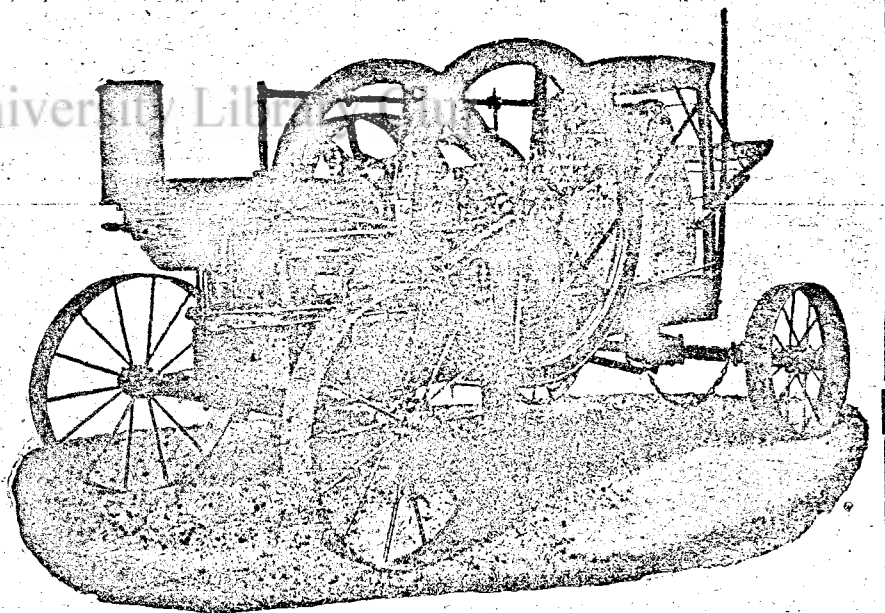
mert szerkezetük oly egyszerű, hogy a kezelést a legegyszerűbb bérésre lehet bízni; mert az alkatrészek cseréléséhez szakértő nem kell; mert kiváló erősen vannak építve és mégis meglepően olcsók; mert üzemük teljesen biztos.

Gyártmányaink:

- I. H. C. Vertical-Benzinmotorok 2, 3 és 5 tényleges lóerővel (szecskavágó, daráló gép, répavágó, körfűrész, tengerimorzsoló, vízszivattyú stb. stb. hajtására.)
- I. H. C. Horizontál-Stabil-Benzinmotorok, 4, 6, 8, 10, 12, 15 és 20 tényleges lóerővel, (takarmánykamra, villanytelep, malom, stb. stb. számára.)
- I. H. C. Horizontál-Benzinlokomobilok 4, 6, 8, 10, 12, 15 és 20 tényleges lóerővel, (cséplőgép, tengeriszártépőgép, tengerimorzsológép stb. stb. számára.)
- I. H. C. Famous-Vertical Benzinmotorok 2, 3 és 5 tényleges lóerővel, kézikocsira szerelve, (kisebb fajta cséplőgépek számára.)
- I. H. C. Benzin-Magánjárók (Traktorok) 12, 15, 20, 25 és 45 tényleges lóerővel, (cséplés, vontatás, szántás stb. számára.) 2731

Részletes katalógust és árjegyzéket kívánságra díjmentesen küld:

International Harvester Company of America,
Budapest, V., Váci-ut 98. sz.

Mindennemü

Gazdasági gépek, eszközök és anyagok

legelőnyösebb beszerzési helye a

Székely Gazdák Szövetkezete, Marosvásárhelyt

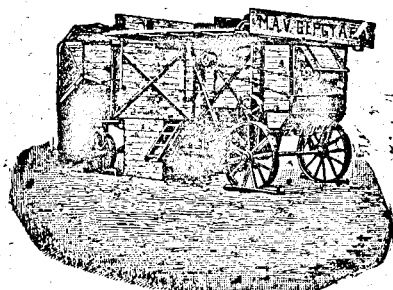
Kühne mosoni gépgyára és **Mc. Cormick** arató-gépgyár erdélyrészi vezérképviselte.

Elsőrendű borsajtókat, szőlőzuzókat, ekéket, vetőgépeket és boronákat, továbbá tárcsás-boronákat, kukoricaszártépőgépeket készletben tartunk s azonnal szállíthatunk.

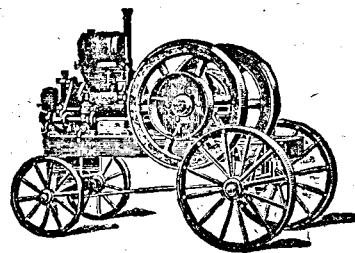
A magyar királyi államvasutak erdélyrészi fő- és mellékvonalainak menetrendje.

A vég- és csatlakozó állomások kimutatásával.

Gy. 205	Sz. 615	Sz. 745	Gy. 935	ind. Budapest ny. p. u. a gyorsvonat	érk.	Sz. 720	Gy. 730	Sz. 615	Gy. 920
" 1030	" 722	" 1252	" 626	érk.) Kolozsvár	(ind.	" 619	" 1031	" 640	" 140
Sz. 1051	" 832	" 115	" 646	ind.) Aranyos-Gyéres	(ér.	" 544	" 959	" 612	Sz. 1256
" 1223	" 1017	" 250	" 753	érk. Kocsárd	ind.	" 413	" 837	" 448	" 1120
" 101	" 1057	" 329	" 814	érk.) Tövis	(ind.	" 330	" 808	" 417	" 1119
" 214	" 1232	" 520	" 853	ind.) Küküllőszeg	(ér.	" 210	" 723	" 308	" 1029
" 301	" 133	" —	" 905	érk. Kiskapus	(ind.	" 182	" 711	" 222	" 1000
" 346	" 206	" —	" 928	érk.) Segesvár	ind.	" 101	" 650	" 153	" 930
" 502	" 303	" —	" 1009	érk. Héjasfalva	ind.	" 1212	" 614	" 1257	" 843
" 712	" 447	" —	" 1112	érk.) Brassó	ind.	" 1040	" 515	" 1124	" 713
" 813	" 527	" —	" 1129	érk.) Budapest K. p. u. a gyorsvonat	érk.	" 1008	" 453	" 1038	" —
" 1245	" 856	" —	" 225	érk.) Arad	(ind.	" 636	" 148	" 741	" —
Gy. 705	Sz. 750	Gy. 200	Sz. 930	ind.) Piski	érk.	Sz. 545	Gy. 125	Sz. 725	Gyv. 920
" 1232	" 329	" 658	" 602	érk.) Alvinc	(ind.	" 934	" 820	" 1142	" 416
" 1247	" 404	" 708	" 632	ind.) Gyulafehérvár	(ér.	" 852	" 808	" 1050	" 403
" 400	" 902	" 1019	" 1047	érk.) Tövis	ind.	" 421	" 455	" 614	" 1244
" 500	" 1032	" 1136	" 1211	érk.) Marosludas	ind.	" 253	" 350	" 445	" 1132
" 514	" 1153	" 1139	" 1241	érk.) Marosvásárhely	ind.	" 235	" 336	" 416	" 1116
" 535	" 1127	" 1200	" 106	érk.) Szászrégen	ind.	" 205	" 315	" 351	" 1057
Szv. 220	Sz. 830	Sz. 335	Sz. 818	ind.) Gyergyószentmiklós	érk.	Sz. 705	Szv. 1047	Sz. 212	Szv. 657
" 257	" 907	" 410	" 855	érk.) Mádéfalva	ind.	" 625	" 1008	" 134	" 613
" 412	" 1022	" 534	" 1008	ind.) Sepsiszentgyörgy	(ind.	" 510	" 852	" 1219	" 507
" 442	" 1052	" 607	" —	érk.) Brassó	(ér.	" —	" 814	" 1148	" 455
" 545	" 1155	" 710	" —	ind.) Kézdivásárhely	ind.	" —	" 709	" 1046	" 355
" 1000	" 354	" —	" —	érk.) Berczok	érk.	" 910	" —	" 700	" 1153
" 1130	" 523	" 420	" —	ind.) Berczok	ind.	" 737	" —	" 529	" 1020
" 329	" 748	" 629	" —	érk.) Berczok	ind.	" 433	" —	" —	" 705
" 520	" 926	" 810	" —	érk.) Berczok	ind.	" 245	" —	" —	" 531
Sz. 224	Sz. 1019	V. 318	Szv. 710	ind.) Kiskapus	érk.	V. 916	Sz. 604	Vv. 900	Sz. 1233
" 355	" 1155	" 522	" 840	érk.) Nagyszeben	ind.	" 746	" 434	" 794	" 1110
" 813	" 548	" —	" —	érk.) Fogaras	ind.	" 333	" —	" —	" 442
—	Szv. 455	V. 1124	V. 730	ind.) Segesvár	érk.	V. 702	V. 442	V. 1000	—
—	" 526	" 1154	" 800	érk.) Héjasfalva	ind.	" 634	" 413	" 932	—
—	" 725	" 155	" 1012	érk.) Székelyudvarhely	ind.	" 454	" 230	" 748	—
Sz. 531	Sz. 1100	V. 245	Szv. 613	ind.) Brassó	érk.	Sz. 810	Sz. 100	V. 530	Sz. 926
" 646	" 1218	" 359	" 730	érk.) Sepsiszentgyörgy	ind.	" 647	" 1140	" 400	" 808
" 814	" 152	" 518	" 911	érk.) Kovászna	ind.	" 526	" 1005	" 203	" 641
" 859	" 241	" 602	" 956	érk.) Kézdivásárhely	ind.	" 442	" 918	" 106	" 603
" 1023	" 403	" 744	" —	érk.) Berczok	ind.	" —	" 734	" 1132	" 49

Az állami gépgyár gyártmányai.

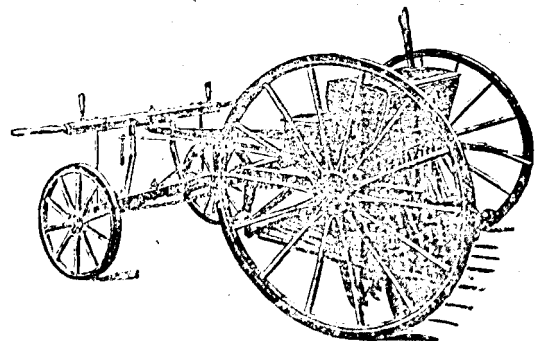
Acélkeretű, golyóscsapágyas cséplőgépek, 10 légkörnyomásra szerkesztett lokomobilok.

Legújabb rendszerű államgépgyári **benzinmotorok** karburátorral.

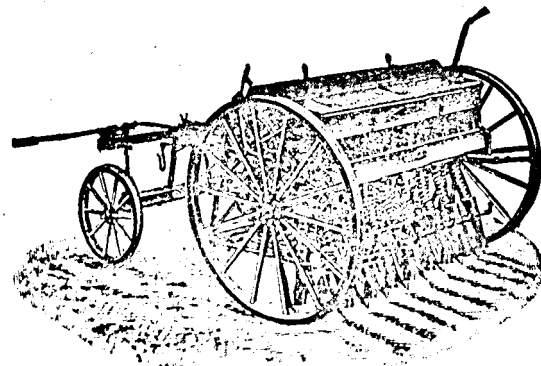
Utimozdonyok, gőzekék, aratógépek, fűkaszálók, államgépgyári félstabil compound gőzgépek.

Rendkívül olcsó üzemű államgépgyári **szívógázlokomobilok.**

A Losonci Mezőgazdasági Gépgyár Részvénytársaság gyártmányai:

Losonci tolóhengeres, **Rekord** meritókanalas rendszerű és szab. **Rekord II.** kombinált vetőgépek. — Különleges **répavetőgépek.**

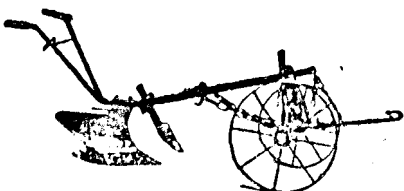

Kalmár-féle gabonatisztító rosták. Malomberendezések.

Resicai ekék, boronák.

Laas-rendszerű répakapák.

Különféle talajmívelő eszközök sth.

Részletes árjegyzékkel és ajánlatokkal szívesen szolgál:

A Magyar Kir. Államvasutak Gépgyárának

Vezérügynöksége.

BUDAPEST, V., Váci-körút 32. szám. 2011

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK
ELOFIZETÉSI ÁR: 1 ÉVRE 12 KORONA,
1/2 ÉVRE 6 KOR., EGY SZÁM 24 FILLER.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET-, ERDÉLYRÉSZI GAZDASÁGI EGYESÜLET
ÉS AZ ERDÉLYRÉSZI KERTÉSZETI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSEG ES KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVAR, ATTI LA-UTCA 10. SZÁM.
:: A LAP TELEFON SZÁMA: 156. ::

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

Védjük a termőföldet!	249
A falusi jólét emelése.	250
A gazdák és a jövedelemadó.	250
Az erdélyi szász gazdasági egyesület állat- és gépkiállítására.	251

Irodalmi szemle:

Az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület évkönyve. — «Szőlőművelés» — Az étkezési hüvelyesek külföldi termesztése és forgalma, valamint kivitelünk növelésének kérdései. — A madarak és fák napjáról szóló iskolai jelentések II. évkönyve. 1911. Stb.	252
--	-----

Egyleti élet.	252
-----------------------	-----

Kormányintézkedések.	253
------------------------------	-----

Vegyes közlemények.	253
-----------------------------	-----

Hírdetések.

Védjük a termőföldet!

A magyar közvélemény figyelmét bizonyosan felkeltette gróf Károlyi Mihálynak az Országos Magyar Gazdasági Egyesület kiváló elnökének a Gyáriparosok Országos Szövetsége jubiláris közgyűlését követő lakomán elhangzott beszéde, amelyben azt hangoztatta, hogy a nemzeti termelés védelmére egyesülnie kell Magyarországon minden számottevő tényezőnek. A beszédnek tapsoltak nemcsak a jelenvolt gazdák, de a gyárosok, iparosok és kereskedők is. Ugy látszik, hogy a nemzeti termelés védelmének a szükségét átérzi mindenki, kivéve talán a nemzetközi szociáldemokratákat, akik az ország lakossága túlnyomó nagy részének érdekeit figyelembe nem véve, esküdt ellenségei minden olyan intézménynek, vagy intézkedésnek, ami a nemzeti termelés védelmére hivatott. Nekik tehát nem kell vám sem. Ők mindent vámentesen akarnak kivinni az országból, vagy behozni az országba. Azzal egyáltalán nem törődnek, hogy Európának, sőt a világnak valamennyi országa csakis azt bocsátja be vámentesen, amire elkerülhetetlenül szüksége van, egyébként minden legkisebb dologt vámmal drágít meg, mert tudja jól azt, hogy a maga termelését csak úgy fejlesztheti, csak úgy védelmezheti, ha minden külföldi dolog ellen mereven elzárkózik.

Hajdanában Magyarországon az önálló vámterület eszméjét senki sem hangoztatta jobban, mint az iparos és kereskedő világ. Ma már a gazdaközönség körében is rendkívül sok hive van az önálló vámterületnek, mert lassanként tudatára ébredünk, hogy a nemzeti termelést elzárkozás nélkül védelmezni, mezőgazdaságot, ipart, sőt kereskedelmet is vámsorompók nélkül fejleszteni csaknem lehetetlenség.

Az egyes államokat ma gyors és olcsó közlekedési eszközök kötik össze, amelyek kiegyenlítenek minden nagy távolságot. Van nek szegény és vannak gazdag országok. Ezeket figyelembe véve azt találjuk, hogy a szegény országban a termelők roppant nagy hátrányban vannak, mert hiszen a termelés fejlesztéséhez szükséges anyagi esz-

közök nem állnak rendelkezésükre. A gazdag országok, azok fejleszthetik termelésüket, azok termelhetnek évről-évre többet s fölöslegeiket el is helyezhetik a külföldi piacokon, miáltal az idegen országok adófizetőiké válnak. Magyarország nem tartozik a gazdag országok sorába. Éppen azért itt a természet fejlesztése csak lassu léptekkel halad előre, a mezőgazdasági terményeket kivéve, semmi mással nem tudjuk a külfölddel felvenni a versenyt. Özönlik is hozzánk a külföldi iparcikk! S e miatt nem tud nálunk az ipar fejlődni s nem is fog mindaddig, amíg a vámsorompókat magasabbra nem emeljük. Hasonló helyzetben volna a mezőgazdaság is, mert úgy áll a helyzet, hogy nagyon sok olyan országa van még Európának is, ahol a mezőgazdasági termékeket jóval olcsóbban állítják elő. Védelemre tehát nemcsak az ipar szorul rá nálunk, hanem a mezőgazdaság is. S aki e védelemtől ezt a két fontos közgazdasági tényezőt meg akarja fosztani, az mind a kettőnek valósággal a csődjét idézné elő.

A mezőgazdasági termelés védelme azonban ráknézve jóval fontosabb, mert ettől az ország lakossága éppen ama túlnyomó nagy részének jóléte függ, amely a közterhekből is a legnagyobb részt veszi ki. A mezőgazdasági termelés fokozottabb védelme szükséges azonkívül azért is, mert nálunk úgy az iparnak, mint a kereskedelemnek az alapját a mezőgazdaság képezi. Éppen ez okból kell találkoznia a termőföld, a mezőgazdasági termelés védelmében minden illetékes tényezőnek. Néhány esztendő múlva lejárnak a vám és kereskedelmi szerződések és mielőtt azokat megújítanák, már is jó előre hangoztatni kell, hogy a mezőgazdasági termelés részére fokozottabb vagy legalább is olyan védelmet követel az ország minden lakója foglalkozás és hivatásra való tekintet nélkül, mint amilyenben most van része. Ennek a kívánságnak folyton sürűbben és folyton nyomatékosabban kell elhangzania, mert a közelmúlt példája is azt mutatja, hogy néhanapján a kormányok külpolitikai okok miatt könnyen rést engednek ütni a kereskedelmi és vámszerződésekben lefektetett védőbástyákon. Junius

A szabadalmazott

'JURENÁK' EKE

- : Szerkezete egyszerű :
- : kezelése könnyű :
- : szabályozása gyors :
- : cca 50%-kal többet szánt :
- : cca 30%k-al kevesebb :
- : vonóerőt igényel. :

A jövő ekéje!

Részletes árjegyzéket szívesen küld:
a „Jurenák“ szab. Ekegyár R. T.
== Marosvásárhely. ==

Adriance fűkaszalógépek

vezérképviselője a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

Budapest, V., Alkotmány-utca 31.

hó 19-én Siófokra gyülekezik össze az ország gazdaközönsége, ekkor fog a jövőre nézve a legimponálóbban elhangzani a nemzeti, főleg mezőgazdasági termelés védelmére vonatkozó kívánság. Reméljük, hogy az itt elhangzott óhajtáshoz csatlakozik az ország minden lakója.

A falusi jólét emelése.

Horatius örök becsü szép költeményének közmondásként elfogadott bevezető sorait, amely így hangzik: *Beatus ille... vagyis magyarul: boldog az, aki a közügyektől távol műveli az ősi földjét,* — nálunk Magyarországon az élet már régen megcáfolta. A falusi boldogságot ma jóformán csak azok a megrokkant penziós emberek élvezik, akiket a szívük vágya késő öregkorukba oda vitt egy-egy csendes falusi hajlékhoz, amelynek árnyas kertjében anyagi gondtól mentesen ojtógathatják reszkető kezekkel a rózsa és szilvafákat. A földmives, a földet turó paraszt nálunk Magyarországon nem igen élvezi a falusi boldogságot. Fényes tanubizonyosság ez állításra a Curard Line minden alkalommal zsufolásig megtelő kívándorlási hajója, fényes bizonyosság erre a nagyvárosokban nap-nap után növekedő proletár nyomor, amely különösen azok vállaira nehezedik, akik sietve menekülnek a faluból, a mezőgazdasági termelészinteréről jobb megélhetés reményében a városba.

Falusi jólét tehát nálunk nincs, vagy legalább is nagyon csekély. Pedig a falvak jólétének megteremtése és emelése nemcsak nemzeti, hanem határozottan sürgős megoldásra váró gazdasági probléma is. A falu szolgáltatója ez országnak tulnyomó nagyrészen a pénz és vér-adót. A földmivelő nép gyermekei őrzik az ellenség betörésétől az ország határait, tartják fenn a közbiztonságot, azok sorából toborozzák a lassan fejlődő magyar ipar számára is a két kézi munkásokat. A földet turó gazda izzadja ki a közvetett és közvetlen adók tulnyomó nagyrészt, ő rá apellálnak minden válságos helyzetben, neki kell megmentenie az ország kül- és belpolitikai preszliksét és sajnos a földet turó gazbaember e nagy szolgálatok fejében alig kap más jutalmat mint képviselőválasztások alkalmával egy-egy barátságos kézzsoritást, esetleg pálinkát és pörköltet.

Ily körülmények között nem is csoda, ha az országnak szociális érzéssel megáldott vezetői nap-nap után komolyabban és többet gondolkoznak azokról a módokról, amelyek segítségével a falusi

jólétet, a földmivelő nép jólétét emelni lehet. Igaz, hogy e tekintetben is több a tanács eddigelé, mint a kalács. Majdnem minden ember a saját külön módszere szerint akarja boldogítani a falut, egyik általános titkossal, a másik gallileánus emlíkőn táplálkozó kulturával, a harmadik pedig olyan parcellázással, amelynek hasznából maga a parcellázó építeti Budapest körutjain a palotákat. Egyszóval a szociálpolitika modern bábái a legeslegfurcsább kenőszereket hozzák javaslatba a falusi nép bajának az orvoslására.

Vannak azonban komolyabb orvosok is és hozzáértő orvosok, akik ma már szinte lázas sietséggel teszik vizsgálatgyává a bajokat, hogy a megfelelő orvosságot megrendelni és alkalmazni tudják. Ezek az orvosok már annyival is inkább komoly figyelemre méltók, mre ismerik a falu minden legkisebb buját-baját. Évek hosszú sora óta érintkeznek a falu népével és évek hosszú sora óta gyógyítgatják a falu sebeit. Talán mondani sem kell, hogy ezek az orvosok a gazdasági társadalmi szervezetek falain belül működnek. Ezeknek a szervezeteknek a vezető egyénei gyógyítgatják immár évek hosszú sora óta a falu sebeit és munkálkodnak megbecsülni való odaadással a falusi jólét megteremtésén és emelésén.

A gazdasági társadalmi szervezetek gyógyító munkáját gondos tanulmányok előzik meg. Ezek nem gyógyítanak levél, vagy sürgöny útján, mint a csoda-doktorok, hanem szemtől-szembe a legalapabbban megvizsgálják a beteget. Junius hó 19-ik napjára az ország legtekintélyesebb gazdasági társadalmi szervezete Siófokra adott találkozott azoknak, akik felakarják tárni a falu ügyes-bajos dolgát s akik komoly javaslatokkal tudnak előállani a falu bajainak orvoslására, a falusi jólét megteremtésére és emelésére. A Magyar Gazdaszövetség által összehívott ezen nagy gyűlésen szóba fog kerülni minden olyan kérdés, amelyiknek megoldása a nemzet jobbainak hite szerint leginkább javára szolgálna a falvak népének. Mentől több ember ad megjelenésével sulyt e gyűlésnek, annál bizonyosabbak lehetünk arról, hogy az itt hozott határozatok, az itt elhangzott javaslatok mielőbb testet fognak ölteni.

A gazdák és a jövedelemadó.

A jövedelemadóról szóló 1909. évi X. törvénycikk értelmében az általános jövedelmi pótdadó helyébe, a valóságos személyes jövedelmi adó lép, mely a 300 koronán felüli jövedelemtől 210.000 koronáig fokozatosan 0.5 százaléktól 5 százalékig emelkedik. Ezzel a körülménnyel tehát számol-

niok kell a gazdáknak s ezért nem lesz érdektelen, ha az alábbiakban kifejtjük, mi módon lehet kiszámítani ez új adó kivetésének alapjául szolgáló tiszta jövedelmet.

Önkezelés esetén a mező és erdőgazdasági üzem s a vele kapcsolatos jogok jövedelmét a saját gazdálkodása folytán tényleg elért tiszta jövedelem alkotja. Ezen tiszta nyereség a hasonló mezőgazdasági birtokért ugyanott, vagy a környéken szokásos haszonbérhez arányosítandó. A mezőgazdasági mellék haszonvételekből származó jövedelem csak akkor vehető számításba, ha az ily mellék haszonvételek az illető birtok belterjes kihasználásának arányait túl haladják.

A mező és erdőgazdaság bérbe adása esetén, a bérbeadó jövedelme a haszonbér, a részéről fenntartott egyéb haszon, valamint a bérlő által netán teljesítendő szolgáltatások értéke, levonva ezek összegéből a bérbeadót terhelő s a törvény szerint levonható kiadásokat és terheket.

A tényleg elért tiszta jövedelem alapján becsülendő meg a haszonbérlet jövedelme is, amelyhez a birtokkal együtt bérbevett lakásának haszonértéke is hozzá számítandó, ellenben a bérösszeg és a bérbeadó részére, vagy ennek nevében teljesített bármilyen ellenszolgáltatás értéke levonandó.

Részes bérlet esetén mindegyik fél jövedelmét a gazdálkodás folytán elért tiszta jövedelemnek ráeső része alkotja.

Az adó alá eső jövedelmet a fél bevallása s a törvény 9—16. §. előírásainak alapján az adókiadó bizottság évről-évre állapítja meg. A 11. §. utolsó három kikezdése szerint azonban azoknak, akik szabályszerű üzleti könyveket és üzemük nyereség és veszteség számláját hitelesített alakban bemutatják s ha továbbá ez a könyvvitel kielégítő, vagy ha az ellene felmerült nehézményeket akár a kivétési, akár a jogorvoslati eljárás során megejtett vizsgálat megfej-tette: a mező- és erdőgazdaság jövedelme ezek mérlegében megállapított jövedelem tekintetbe vételével állapítandó meg.

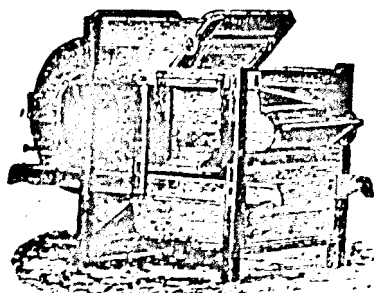
Az adóköteles jövedelem alkotó tényezői:

A) Nyers bevételek

1. A gazdálkodásból származó készpénz bevételek és követelések összege.
2. A gazda és hozzátartozói által használt lakás pénzértéke.
3. A gazda és hozzátartozói által felhasznált és másoknak ajándékozott termények, állatok és anyagok pénzértéke.
4. Az adótárgyaknak nyereszkesedés céljából történt adás-vételéből származó nyereség. Ha azonban az ingatlanok és leltári tárgyak eladása nem foglalkozásszerűleg és nyereszkesedés céljából történt, úgy az ebből származó nyereségnek csak a hozadéka tekintetik adóköteles jövedelemnek.

B) A nyers bevételekből levonandó kiadások.

1. A termelésre, biztosításra és vagyonfentartásra fordított összes kiadások.
2. A gazda által lakásul használt épületek tatarozási, karbantartási és használatával járó költségei (vizvezeték, kéményseprés éjjeli ór stb.)
3. Az épületek, gépek és egyéb holt leltári tárgyak értékleírása.
4. Az üzemi veszteségek, ide nem értve

Minden gazdaságban nélkülözhetetlenek!

Európa szerte első helyen elismert kitérő szorkezetű és legolcsóbb, a gazda minden követelményeinek legjobban megfelelő

„Eredeti Kalmár-rosták“

Ex óvi ajándékokról szíveskedjék ingyen árjegyzéket kérni.

KALMÁR ZS. és TÁRSA Hódmezővásárhely

Különleges termény tisztító gépgyár és vasöntöde.

Vezérképviselő

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérigynöksége

BUDAPEST, V., Váci-körút 32.

az előző évnél régibb időből származó veszteségeket, továbbá a beigazolt kamat, járadék, bér és haszonbér és a kárbiztosítással nem fedezett s a jövedelmet érintő elemi kárveszteségek.

5. A tényleg fizetett kamarai illetékek illetve egyenlétek és kárbiztosítási díjak, az üzemet terhelő állami és községi közvetett adók illetékek és vámok, a gazd. és ipari alkalmazottak után fizetett járulékok és egyéb költségek.

6. A beigazolt és adóköteles által fizetendő adóssági kamatok, haszonbérek és egyéb magánjogi címen alapuló terhek, ide nem számítva a telekkönyvileg bekebelezett közadók és kincstári bérhátralékok után járó kamatok.

7. Egy adózónál 200, a közös háztartás keretében együtt adózóknál pedig 400 koronát meg nem haladó életbiztosítási díjak.

C) *A nyers bevételekből le nem vonható kiadások.*

1. A 12. §. 5. pontja alá nem tartozó köztartozások.

2. Az adóköteles által nyújtott ajándékok, adományok, segélyek és egyéb efféle ingyen szolgáltatások.

3. A törzsvagyongyarapítására, az üzem nagyobbítására és adósságok törlesztésére fordított összegek.

4. Az üzembe fektetett tőkék kamatja.

5. A háztartási kiadások.

A gazdaságok könyvvitele oly módon szervezendő tehát, hogy abból a rendes jövedelmi mérlegen kívül, az adóköteles jövedelem mérlege is összeállítható legyen. Mivel pedig e törvény 1913. elején életbe lép és az adókövetés a jövő év elején a folyó évben elért jövedelem alapján történik, szükséges és kívánatos, hogy a gazdaközösség már az idén ilyen rendszeres számadást vezessen, hogy esetleg abban a kimutatott jövedelmi mérleg kimutatással védekezhessék a netalán túl magas adójövedelem megállapítás és kirovás ellen.

A törvény egyes rendelkezései a mezőgazdaságra nézve sérelmesek, más rendelkezései pedig homályosak, úgy, hogy azokon még mielőtt életbe lépnének változtatni kell. Az Omge üzemi osztálya foglalkozott is már e kérdéssel és az e tárgyban hozott határozati javaslatát az igazgató választmány elé fogja terjeszteni.

Az erdélyi szász gazdasági egyesület állat- és gépkiallítása.

Meglehetősen kényelmetlen, sőt nehéz feladat előtt állunk, midőn a f. hó 16—18-án lefolyt brassói állat- és gépkiallításról akarunk referátát írni.

Mindenesetre erős bennünk az akarat, hogy az erdélyi szász gazdasági egyesülettől, erről az agilis, eleven és tevékeny társasületről és az általa rendezett mostani kiállítástól a lehető jó véleménnyel és kedvesen emlékezzünk meg.

Sietünk is mindjárt előre bocsátani, hogy kiállításuknak állat-osztálya méreteiben igazán impozáns volt és egyesületük tagjainak azon való részvétele és az iránti érdeklődése teljes elismerésünket érdemelte ki.

A rendezés, a fogadtatás, a vendégek

szívesen látása... nő, ezekről jobb ha nem írunk szigorú kritikát.

A katalógus szerint: «a földművelésügyi m. kir. minisztérium felkérésére és támogatásával rendezett» kiállítás rendezősege egy február 1-én kelt nyomtatott körlevélben az E. G. E. támogatását is kikérte az irányban, hogy a tenyésztőket a részvételre buzdítsa. Ezt az E. G. E. meg is tette. Más meghívást az E. G. E. nem volt szerencsés kapni a rendezőségtől. Ennek dacára a kiállítás megnyitását, Lészai Ferenc alelnök vezetésével, 10 tagú küldöttséggel képviseltette magát s ezt jóelőre be is jelentette a rendezőségnek.

A bejelentéssel egyidejűleg hat szálloda-szoba fenntartását kérte titkárságunk, minek biztosítását a rendezőség május 6-án kelt levelében meg is ígérte. Am azért a küldöttség érkezésekor már csak hat szállodai ágyat prezentált az ügyes rendezőség. A magyar országos társasület képviselője végre is maga kvártélyozta el magát úgy, ahogy.

A miniszter tiszteletére adott hivatalos bankettre a küldöttségnek vezetője juthatott el csupán, az is csak a brassói főispán figyelme következtében.

A megnyitás előtti nap estéjére hirdetett barátságos ismerkedő estélyen a vendéglátó szász egyesület népe külön asztalnál, maga között ismerkedett. A magyar vendégek két asztalát ugyancsak nem molesztálta semmiféle ismerkedési, barátkozási, vagy bár szíveslátási közeledés, vagy figyelem.

A rendezés a lehető egyszerű, takarékos. Egy-két zászló a főkapun; semmi porondozás a kiállítás közlekedő utjain; szárazban: pór, esőben: sár. Felügyelő, tiszogató személyzet: kevés. Diszítés, szóalkotató alkalmatosságok — semmi.

Ez a kiállítás — dacára jókora méretének és látogatottságának — szin, élet és elevenség nélküli volt.

Igaz, hogy ez volt a tisztelt társasületnek első ilyenü ténykedése.

Van azonban ezeknél nagyobb rovásunk is. Az óriási és más hazai egyesületek által még álomban sem látott méretű államsegélylyel rendezett kiállítás célja ugyanis az volt, — amint a fentidézett febr. 1-i körlevélben foglaltatik, hogy: „... állattenyésztésünk számára meghódítsa a szomszédos Romániának piacát, melynek kormánya azon célból, hogy az ország állattenyésztését előmozdítsa, nagyobb összeget készűl fordítani regenerátorok beszerzésére.”

A továbbiakban ki van fejezve szépen, hogy ez a romániai regeneráció a «nyugati szarvasmarhafajták behozásává» tervzetetik.

Tudtunkkal Romániába mindösszesen 6 darab magyar fajta bikát vásároltak a

kiállításon...* Ez a körülmény pedig a kitűzött célnak el nem éréséről tanuskodik.

Mi volt tehát a kiállítás sikere?...

A kiállítás részleteiről a következő tudósításaink számolnak be.

Az állatkiállítás épen nem nevezhető országosnak, amint pedig ez a hivatalos kiadványokban jelezve volt, de még csak az „Erdélyrészi” kitétel sem illetheti meg, mert az ott kiállított állatok — kevés kivételtől eltekintve — tisztán a Magyarországon elenyésző kis területen lakó szászok állattenyésztését mutatta be.

Ezt figyelembe véve a kiállítás sikeresnek mondható, mert az ott kiállított állatok úgy darabszámra, mint minőségre egy igyekvő, haladni vágyó népnek magas kulturáját mutatták be.

A szarvasmarha kiállítás nagy mérete meglepő volt. Kiállítottak összesen 831 drb. állatot, melyből pinzgauai 565 drb., berni és simmenthali 195 drb., erdélyi jellegű magyar marha 71 drb. volt. A pinzgauai és simmenthali körülbelül azon arányban volt kiállítva, amilyen arányban tenyésztetik, a magyar erdélyi szarvasmarha azonban — számbelileg — nem volt kellőleg képviselve, mert azt a kiállításához közel eső magyar helyeken, de sőt az erdélyi szászok is jelentékeny mértékben tenyésztik. Habár a kiállítás rendezősege nem igen igyekezett a magyar erdélyi szarvasmarha imponálóbb bemutatására, nevezett fajta mégis kellőképen volt képviselve, azáltal, hogy lovag Sperker Ferenc az erdélyi róm. kath. Status tenyésztőnek egy olyan minta-kollekcióját mutatta be, melyet órák hosszáig csodálva szemléltünk mi is, kik a tenyésztetést már ismerjük, az idegenek s főleg a külföldiek előtt pedig állandó bámolat tárgya volt az első díjjal kitüntetett ezen hírneves tenyésztet. Figyelmet érdemelték még: dr. gróf Teleki Domokos II.-ik díjjal kitüntetett, továbbá Nagy Simon, Szalánczy Jenő, Ugron Zoltán és Szatmáry István szép magyar erdélyi szarvasmarhái.

A pinzgauai szarvasmarhák között feltétlenül a botfalusi cukorgyár kiállítása volt a legmegkapóbb. Mindenki előtt természetes, hogy ezen kiváló szaktudással vezetett tenyésztet kapta az aranyérmét s ha a kifogástalan külső, szabályos színeződés nagy testtömeg mellett tekintetbe vesszük a fejtablán feltüntetett magas teljesíri eredményt is, az állomány kitenyésztoinek csak gratulálni lehet. — Igen szép kollekciót mutatott be Czell Frigyes sörgyáros is, akinek első díjat juttatott a bíráló-bizottság, ugyszintén figyelmet érdemel a Barcarozsnyói tenyésztési egyesület magyméretű és többszörös díjjal kitüntetett kiállítása, amelynek egyedei különösen nagy testméretük által tünnek ki.

A berni és simmenthali fajták jóval kisebb mértékben voltak ugyan képviselve, mint a pinzgauiak, mégis a jelenlevő szakértők nagy részének az volt a véleménye, hogy a simmenthali veszedelmes ellenfél a pinzgauira. Hogy a simmenthali valaha kifogja a pinzgauit szorítani, ez a jövő kérdése,

* Amennyiben — értesülésünkkel ellentétben — nyugati fajtájú regenerátorokat is vettek volna Románia részére, a rendezőség által esetleg utólag beküldendő erről szóló részletes kimutatást szívesen közölni fogjuk. Szerk.

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható.

Divatos férfi ingek, alsó-nadrágok, gallérok, kszelők és finom angol és francia szobkendők.

Női len és chifon ingek, bugyigók, szoknyák, hálós ingek és kabátok.

Fű és lánnya fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristóf

utóda!

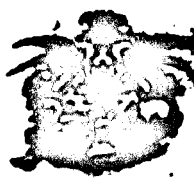
fehérnemű, vászon és szőnyegnagy raktára

Kolozsvártt, Deák Ferencz-u. 3.

2006

Telefon-szám 567.

Telefon-szám 567.

Matrac, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyneműt csak-szerűen készítve, olcsó árban található. — Minden fajtájú és nagyságú szalon, ebédlő és szőnyeg, gyapju és csipkefogonyók.

Amerikai önműködő ablak-rolletták egyedül kft. raktára.

annyi azonban már ma megállapítható, hogy egy olyan fajta, melynél a teljesen haszon nélküli színelosztás veendő figyelembe a kiválasztásnál, nehezen fog konkurálni egy olyan fajtaival, melynél az értékes tulajdonságok jönnek elsősorban figyelembe. A simmenthaliak között gróf Wenkheim Henrik örökösének csorvási tehenészete kapta az első díjat, nevezett uradalom igen szép bonyhádi kollektiót is bemutatott. A berniek közül kövesdi Boér Olivér, Temesváry Testvérek kollektiói említhetők fel, a sikeres népies tenyésztést pedig Sepsiszentgyörgyi mezőgazdasági egyesület simmenthali tehenei mutatták be meggyőzően.

Ló körülbelül 180 drb. volt kiállítva, melyből a hidegvérű mintegy 40 drb.-ra tehető. A kizárólag kistenyésztők által kiállított lovak igen nagy tenyésztői képességről tanuskodtak, ami főleg a Magyarországról jött szemlélőkre volt meglepő, akik azon hisztemben voltak, hogy nagy, erős csontú lovak csak a szorosabb értelemben vett Magyarországon találhatók. A hidegvérű lovak között egy pár olyan kolozsai példány volt, hogy érdemes gondolkodni afelett, nem lesz-e az erdélyi részek hegyes vidékeire egy könnyebben mozgó, edzettebb és kisebb testű hidegvérű lófajta alkalmasabb.

A körülbelül 300 drb.-ot kitevő sertés kiállítás minden várakozást felülmutat, ami főleg annak tudható be, hogy Magyarországi tenyésztők is nagy számban voltak képviselve. Eljöttek Kornsteinék és Wertheimsteinék az ő híres mangalicáikkal, a melyekhez méltán sorakozott az erdélyi román. kath. Status I. díjat nyert mangalica tenyésztete. Feltűnést keltettek Blaschesok tisztavérű és keresztzett linkolnshire sertései, amelyek között 200—220 kg.-os öt-negyedéves kocák láthatók. Egy pár tenyésztőnek szép báznai és jorkshirei sertései egészítették még ki a sertéskiállítást. Juh nagyon kevés volt. A rackák közt a kath. status I. díjat nyert állatai keltettek figyelmet. Sok bámulója volt Köpe István friezlandi és Stephani friezkeresztelésű juhainak. A friezkereszteléseknek a látott példányok után sok juhtenyésztő behódolt s ha a hirdett edzettség mellett tényleg a fejési eredmény is mágasra szokik, úgy a frieznek, mint javító anyagnak a létjogosultsága Erdélyben elvitázhatatlan.

Vevő csak korlátolt számban volt. Romániai birtokosok vásároltak 7—8 magyar bikát, ezenfelül főleg a gazdasági felügyelők vettek apaállatokat.

Jászberényi.

A brassói országos állat- és gépkiallítás keretében egy kis arányú és mindennek csak országosnak nem mondható gépkiallítás is be volt illesztve. Az igazat megvallva a legszebb és a legnagyobb reményekkel eltelve indultunk a gépkiallítás megtekintésére. Sajnos azonban nem találtuk meg azt, amit kerestünk. Gépgyárosaink közül igen kevesen állítottak ki, a 28 kiállító között alig volt 6—7. A gépkiallító nagy részét a gépgyárak brassói képviselői és a brassói gazdasági eszközök elárúsításával foglalkozó kereskedők foglalták el. A kiállított gépek közül igen sok modernebb, újabb gép hiányzott, amin különösen csodálkoztunk. A gépkiallításra nézve nagyon jellemző volt a bácskai gazdák egyikének azon kérése, melyet a vezetőjükhöz intézet: «legyen szives mutasson már egy olyan gépet is, amilyen még ami falunkban nincsen».

A gépkiallítóktól érdeklődve a gépkiallítás szűk keretéről, azt a választ kaptam egyik nagy gyár képviselőjétől, hogy amilyen elbánásban részesült sajnálja, hogy egyáltalában bejött. Nevezetesen megtörtént az is a többi között, hogy a bíráló-

hoz nem eresztették be az egyik legszebb kiállító cég igazgatóját, miért is kénytelen volt a kiállítás területét körülvevő elég magas kerítésen átmászni, hogy a kiállítását bemutathassa a bíráló-bizottságnak.

Az országos állat- és gépkiallítás alkalmával kibocsájtott 166 oldalra terjedő magyar és 167 oldalra terjedő német katalógusban kerestem a gépkiallításra vonatkozó részt, de azt nem sikerült feltalálnom. Már pedig azt hiszem, hogy a kiállítóknak államsegélyből kitelt volna ha egy-két oldalon legalább névleg felemlítik a gépkiallításban résztvevő kiállítókat. De tegyük fel, hogy ebből az összegből nem futotta; még mindig ott voltak a terdijak, azonkívül lehetett volna annyit áldozni. Természetesen ha ezt a csekély áldozatot nem tudták meghozni, akkor nagyon érthető, hogy az érmekekre sem tudtak költséget előteremteni s a kitüntetettek csak úgy kapnak érmet, ha azt megfizetik, pedig az az 1600 korona, amibe ez került volna, a földmivvelésügyi miniszter támogatásából kitelt volna.

IRODALMI SZEMLE.

Az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület évkönyve. Az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület múlt évi működéséről könyvet adott ki, mely részletesen számol be ennek a nagy arányokban fejlődő egyesületnek a mezőgazdasági téren kifejtett egy esztendői munkásságáról. Az egyesület tagjainak száma a múlt év folyamán ismét 280-al szaporodott, úgy hogy 1911. évi december hó 31-én az egyesületnek összesen 2138 tagja volt. Az évkönyvet Ipolyi Keller Iván ügyvezető-titkár szerkesztette.

«Szőlőmivvelés.» (Irta: Fend Károly közp. szől. és bor. felügyelő, a kőbányai állami szőlőtelep vezetője. Megjelent az Országos Magyar Gazdasági Egyesület kiadásában, 58 képpel, 86 oldalnyi terjedelemben. Ára 1 korona. Kapható a «Pátria» könyvkiadóhivatalban, Budapest, IX., Köztelek.) Ritkán akadt könyv, amelyet oly nagy bizalommal fogadtunk volna, mint Fend Károly könyvét. Ennek oka egyszerű. Nagy, széleskörű képzettséggel és ugyanoly tapasztalattal rendelkezik ez a szakemberünk és kitűnő iskolája volt a felejthetetlen emlékű Engelbrecht Károly oldalán, akinek évek során át jobb keze volt. A könyv tartalma ez: I. Bevezetés. II. A szőlőfajtákról. III. A szőlőtoke szaporítás módjai. IV. A termőszőlők telepítéséről. V. A fiatal szőlőültetvény gondozása. VI. A termőszőlők gondozása. Ezekben a fejezetekben szinte minden bennfoglaltatik, amit egy gondolkodó és értelemmel dolgozó szőlősgazdának tudni kell. Egyszerűen, érthető módon van megírva. Szeresse meg magának minden szőlősgazda, vincellér és munkás. Sok hasznos dolgot fognak benne találni.

Az étkezési hüvelyesek külföldi termesztése és forgalma, valamint kivitelünk növelésének kérdései. A m. kir. földmivvelésügyi miniszterium által gyűjtött adatok alapján összeállította az orsz. m. kir. növénytermelési kísérleti állomás. Budapest, 1911. A földmivvelésügyi miniszterium kiadványa.

Az utóbbi években különösen a kereskedelmi körökből felhangzott az a kívánság, hogy a kivitel fellendítése érdekében az étkezési hüvelyesek (főleg paszuly, borsó és lencse) termesztését fokozni és úgy a termesztés, mint a forgalombahozatal terén mutatkozó hibákat és hiányokat megszüntetni kellene. Az étkezési hüvelyesekből elég tekintélyes kivitelünk van, anire rá is vagyunk utalva. A földmivvelésügyi miniszter 1903-ban e célból felhívta a mi-

niszteriumok szaktudósait és a konzulátusokat, hogy a hüvelyes vetemények termesztésére és forgalmára vonatkozó tapasztalataikat közöljék. Ezeket a jelentéseket dolgozta fel és foglalta országoként össze a növénytermelési kísérleti állomás s a füzet a sok értékes statisztikai adaton kívül utmutatást nyújt arra nézve, hogy mi a teendőnk hüvelyeskivitelünk fokozása érdekében.

A madarak és fák napjáról szóló iskolai jelentések II. évkönyve. 1911. Az Országos Állatvédő Egyesület megbízásából összeállította Fodor Árpád. Budapest, 1912.

A madarak és fák napjának 1911-ben az elemi iskolákban történt megünnepléséről iskolai jelentéseket irattak a tanfelügyelőségek az Állatvédő Egyesület kérésére, a melyekből az egyesület örömmel állapítja meg, hogy a tanügyi hatóságok elismerésre méltó támogatása mellett ez az intézmény szép fejlődésnek indult, míg az 1910. évi Évkönyv csak 1407 iskola adatait foglalta magában, az 1911. évi Évkönyv már 2814 iskolai jelentéssel számol be.

Taschenbuch für Studierende der Landwirtschaft und verwandter Fächer, Botanik Zoologie, Chemie, Mineralogie an der Universität Leipzig. Hivatalos adatok alapján összeállította Carl Dietrich, az egyetem irodaigazgatója. Ára 1.50 M. kiadója: Max Koch, Leipzig, Brüderstrasse 15.

A kézikönyv részletes felvilágosítást nyújt a leipzig egyetem s elsősorban annak mezőgazdasági intézete szabályzatairól, a felvételi kellekekről, a tanulmányi és vizsgálati rendről stb., azonkívül néhány érdekes szakkikket is tartalmaz. A könyvnek jó hasznát vehetik a külföldön mezőgazdasági tanulmányokat folytatni akarók.

A Krassó-Szörényvármegyei Gazdasági Egyesület az 1911. évről szóló működésének jelentését most küldte meg szerkesztőségünknek. A jelentés első része beszámol az egyület program- és hivatásszerű működéséről, második része pedig a Lugoson tartott jubiláris ünnepélyvel egybekötött országos kiállításról. A kiállításról fölvett, fényképfelvételekkel díszített, füzet alakú jelentést Póka József e. titkár állította össze.

EGYLETI ÉLET.

Felhívás

az erdélyrészi állattenyésztő gazdaközönséghez.

A brassói szász kiállítással kapcsolatosan romániai gazdák számosan jöttek Brassóba erdélyi jellegű magyarfajta tenyészszarvasmarhát vásárolni. Korlátolt számban vásároltak is, mint-hogy azonban kevés volt, szükségleteiket ott fedezni nem tudták.

Kérjük ezért állattenyésztő gazdatársainkat, hogy eladó magyar erdélyi fajta tenyészállataikat (bikákat, teheneket, úszóket) egyesületünk titkári hivatalánál (Kolozsvár, Attila-u. 10. sz.) bejelenteni sziveskedjenek.

A bejelentésben feltüntetendő: az állatok neme, kora, használati iránya (erő-, tej-, hus termelés), külleme és eladási ára. A bejelentéssel együtt megadandó a pontos címe annak, akivel az eladások felől tárgyalni lehet.

Mint-hogy eladásokra a legkomolyabb kiállításaink vannak és az Elnökség egy pár nagyobb romániai lapban is publikáltatni óhajtja a bejelentendő állatokat, kérjük tisztelt Gazdatársainkat, hogy normális eladási árakat szabni és a bejelentéseket 10 napon belül eszközölni sziveskedjenek.

Kolozsvárt, 1912. május 24.

Tisztelettel:

Az Erdélyi Jollegü Magyarfajta Szarvasmarhát Tenyésztők Egyesületének Elnöksége.

Értesítés és meghívó Kolozsmegyei gazdakörök tagjai részére május hó 27-én délelőtt tanulmányi kirándulást rendezünk a kolozsvári gazdasági akadémia külső (táborhelyi) gazdaságába és majorjába, mely alkalommal nemcsak a különböző berendezések, építkezések, tenyésztések lesznek bemutatva, de a mezőgazdaság és kísérleti tér is, sőt újabb és kiegészítendő gépekkel próbát is végeznek. Óhajtjuk, hogy minden faluból számosan vegyenek részt ezen kiránduláson — melyen az akadémia tanárai fognak az egyes csoportoknak magyarázni, az egyes csoportok reggel 8 órakor indulnak meg.

Délben közös gyülekezés (tarisznyázás) lesz — amikor is a kiegészítendő dolgai beszélgetnek meg a vármegye alispánja és a gazdasági akadémia igazgatóságának részvételével. Délután 2 órakor hazaindulás esetleg az Akadémia megtekintése.

Az eddigi csekély jelentkezések miatt a szakosztály nem szervez csoportos kirándulást a június 19-i síófoki gazdagylülésre, de ajánlatos, hogy a kolozsmegyei gazdakörök küldöttei azon megjelenjenek, jelentkezni június 1-ig lehet a Gazdaszövetség igazgatóságánál (Budapest, IX. ker. Üllői-ut 25 sz.) a honnan a kedvezményes vasúti (egyéni) igazolványokat is kérni lehet.

Az E. G. E. kolozsmegyei osztályának elnöksége.

KORMÁNYINTÉZKEDÉSEK

Apaállatok tartása. A fölmivvelésügyi miniszter körrendeletet intézett a gazdasági felügyelőkhöz, hassanak oda, hogy a közbirtokossági apaállatok tartása házi kezelésbe vétessék s e célból községenként bikaistálló és pásztorlakás építtessék. Amennyiben ez nem sikerül, a felügyelők jelentést tesznek arról, hogy: 1. Mely községek azok, hol apaistálló nincsen, ilyenek építését azonban a község segély nélkül eszközölheti. 2. Melyek azok a községek, hol az ilyen építkezések az államkincstár részéről nyújtható csekélyebb arányú támogatással végrehajthatók s 3. végül, hogy melyek azon községek, hol a község anyagi ereje az építkezést kizárja, bár arra az állattenyésztés érdekében különösen szükség volna.

Cselédügyi panaszok elbírálása. A fölmivvelésügyi miniszter valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjéhez körrendeletet intézett, amelyben arra való hivatkozással, hogy a gazdasági cseléd- és munkabérvételek keretében a legtöbb esetben elbírálás tárgyát képezik bizonyos természetbeni járandóságok, mint pl. gabona, élelmiszerek, földhasználatok, állattartás stb., elrendeli az elsőfokú hatóságok oly értelmű utasítását, hogy a terménybeli járandóságokra vonatkozó adatokat, mivel véghatározat csakis a tárgyalási jegyzőkönyvbe felvett adatokra alapítható, a tárgyalási jegyzőkönyvbe részletesen vegyék fel, azok pénzbeli egyenértékét is állapítsák meg és amennyiben ez vitás volna, erre nézve a bizonyítási eljárást is ejtsék meg, esetleg erről községi bizonyítványt szerezzenek be, a véghatározat rendelkező részében a megítélt járandóságok pénzbeli egyenértékét is mindig tüntessék fel. Elrendeli a miniszter azt is, hogy a másodfokú hatóságok az elsőfokú véghatározatok ellen benyújtott fellebbezések indokait a másodfokú véghatározat meghozatalánál kellő mérlegelés tárgyává téve, a másodfokú véghatározat indokolásában a fellebbezésben előadottakra terjeszkedjenek ki.

A hadsereg lószükséglete. A közös ügyek tárgyalására kiküldött magyar országos bizottság múlt évi határozataira, most jelent meg a közös költségvetés kapcsán a hadügyminiszterium válasza. Az egyik határozat föl hívja a hadügyminisztert, hogy törekedjék a hadsereg összes lószükség-

tét tenyésztőktől beszerezni és a tenyésztőktől beszerzendő pótlóvak árát tovább 5-800 koronában állapítja meg. Arra is kérték a hadügyminisztert, hogy azok, akik három éves csikóikat évről-évre katonai célra ajánlják fel, öt évi használat után kedvezményesen áron kaphassák vissza kancáikat kizáróan tenyésztés céljaira. A válasz hangoztatja azt, hogy a hadügyminiszterium iparkodni fog ezután is lószükségletét a tenyésztőtől és továbbtenyésztőtől beszerezni. Azonban a hadi készütség nem engedi meg, hogy a lókereskedőket az összes bevásárlásból egészen kizárják. A tavasszal bevásárlott csikókat majdnem teljesen a gazdáktól szerzik meg. Magyarországon 1910-ben 7157 lovat vásároltak, ebből 3549-et közvetlenül gazdától. A 7157 között 3184 csikó volt s ebből 2875-öt vettek tenyésztőtől. 1911-re már az összes csikót ekként szerzik meg. A csikóért 1910-ben átlagosan fizettek 835 koronát, közönséges hátszóért 769 koronát, melegvérű hámos lóért 902 koronát, hidegvérű nehéz hámos lóért 1074 koronát. Átlag tehát 806 koronát. A másik pontja a határozatnak, hogy az eladott kancákat, öt év múltán a tenyésztő kedvező áron viszkapja, már nem nyert ilyen határozott elintéztést. A jóakaratu támogatást azonban itt is megígéri.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

A vetés. A fölmivvelésügyi miniszterium május hónap 13-iki jelentése szerint, általánosságban örvendetesen állapítható meg, hogy leszámítva az elemi csapástól szenvedett vidékeket, mindenfelől javulást jelentenek. A következőkben közöljük különben a részletes jelentést:

Május első napjaiban az idő ország-szerre száraz volt, 7-etől kezdve azonban járt néhol zivataros eső, több helyen jéggel vegyesen. Jégeső volt május 13-án Maros-Torda és Szolnok-Doboka vármegyében. Az áprilisi nagy eső következtében egyes helyeken, így Szilágy és Hunyad vármegyékben keletkezett árvíz nagyobb kárt nem okozott.

A szeszélyes, gyakran változó időjárás a vetés fejlődésére minden rendellenessége mellett sem mondható általában kedvezőtlennek főleg azért, mert az áprilisi fagy és hosszantartó hideg eső után beállott szárazabb és melegebb időre már minden terménynek nagy szüksége volt, s ennek beálltával május első felében ugy az őszi, mint a tavaszi kalászosok lényegesen javultak. A tavaszi kalászosok többnyire szépen kikeltek, s elég jól fejlődnek, — bár a kedvezőtlen áprilisi időjárás miatt sok helyen nagyon megkésték a vetésükkel, úgy hogy a tavasziakkal bevetett terület e miatt valószínűleg kevesebb lesz, mint más években. A tengeri, burgonya, cukor- és különösen a takarmányrépa szépen kikel s kapálásuk folyik. A zöld takarmány vágását több helyen megkezdették. A réti és a legelő fűnövése kielégítő. Az általános mezőgazdasági helyzet tehát, egyes, bár elég számos helyi jellegű károsodástól eltekintve, kedvező időjárás esetén szép reményre jogosít, s noha a kora tavasszal mutatkozó bőséges gazdag termés a közbejött kedvezőtlen időjárás miatt már aligha remélhető, mégis a beállott általános javulás folytán ma jó közepes gabonatermés ígérkezik.

Az őszi buza vetés fejlődésére a májusi időjárás általában kedvező volt. Az erdélyi vármegyékben a buzavetés szépen fejlődik, jól bokrosodott és szárba indul. A kövőbb földeken oly buja, hogy megdüléstől lehet tartani s ezért sarkolozzák.

Az őszi rozs vetés általában jobban megérezte az áprilisi hideg időjárást, mint a buza. Többnyire már kiképződött, de még nem mindenütt virágozik. Fejlődési állapota

és terméskilátása az idő és talajviszonyokhoz képest országreszenként különböző. Az erdélyi vármegyékben általában szépen fejlődik. Sűrű és elég magas növése. Jó termésre nyujt kilátást. A tavaszi buza és rozs, valamint az árpa- és zabvetés a hideg időjárás okozta kárt részben már kiheverte, kielégítően fejlődött.

A tengeri vetése az ország legnagyobb részében befejeztetett. A korábbi vetés helyenkint kikelőfélben van, sőt szőrványosan már kapálható is. A késői vetés kelését sok helyütt a kedvezőtlen időjárás hátráltatja.

A burgonya korai fajtái legnagyobb részt kikeltek. A kelés a kedvezőtlen időjárás miatt egyenetlen. A későbbi vetés tulnyomóan jól kelt.

A repcevetést a fagy érzékenyen megkárosította s ezért sok helyütt ki is szántották. A megmaradt repce részben közepes, részben gyenge. Virágzása egyenlőtlen és a földi bolha is okozott benne kárt.

A kertivetemény, bab és egyéb hüvelyes fejlődését is hátráltatja a kedvezőtlen időjárás. A kertivetemény az öntözött kertekben jobban fejlődött, szántóföldeken azonban sok helyütt gyenge. A bab korábbi vetése kielégítően kelt. Lencse és borsó helyenkint már kikelt. Fejlődésük tűrhető. Helyenkint rovarkárról panaszokodnak.

A komló fejlődését a hideg időjárás kissé visszatartotta. Most azonban már szépen hajt és kuszni kezd. Helyenkint már a karót félig befutotta.

A kender és len vetése nagyobbára be van fejezve. Általában véve szépen kelt, elég sűrű és jól fejlődik.

A dohány palánta kiültetése megkezdődött. Nagyobbára most készítik elő a földeket az ültetésre. Sok helyütt gyenge a palánta.

A cukorrépa és takarmányrépa, nem szólva kevés kivételről, jól kelt. Kapálásuk és egyelésük legtöbb helyen megkezdődött. Néhol az ormányos bogár és a földi bolha nagy kárt okozott bennük. E miatt kiszántás is történt. További fejlődésükre meleg és esős időre volna szükség.

A mesterséges takarmányok közül a lóhere és lucerna a hideg időjárás miatt lassan fejlődik. Több helyen kaszálják ugyan már zöld takarmánynak, de vágásuk csak gyenge eredményt ad, mert az áprilisi fagykárból származó veszteséget nem tudták pótolni. A lucerna gyenge növése sok gázt, acatot engedett erőrekapni. A lóheréből sok elpusztult. A zabos búkköny elég jól és kielégítően fejlődik. A csalamádét részben elvetették, részben most vetik. Szárazabb vidéken gyengén kel. A muhar vetése folyamatban van. A takarmányfélék további fejlődésére meleg és esős időre volna szükség.

A réti fű növése általában későn indult fejlődésnek és fejlődése is lassu volt.

A legelő fű növést a hideg és száraz időjárás visszavetette. A jóság általában véve elegendő táplálékot lalál a legelőn.

A gyümölcsfák közül, különösen a korai fajták, u. m. cseresznye, barack, mandula és dió nagy része elfagyott. Meggy helyenkint elég maradt, de ennek az éjjeli köd ártott. Alma és körte szépen virágzának indult, de itt-ott ennek is ártott a fagy.

— A szőlők állapotáról a kerületi statisztikai és borászati felügyelők jelentései a következők:

Ménesi kerület. (Arad vármegye.) A tavaszi fagy Ménés környékén 60-75 százalék, Magyarád környékén 75-90 százalék és Apatelek környékén 30-40 százalék kárt okozott. Május 10-én nagy jégeső volt. Apateleken, mely a fiatal hajtások 20-40 százalékát leverte. A terméskilátások nagyon gyengék. Ujborok ára fehér 51-58, siller

42—46 K, vörös 90—100 K hektoliterenként.

Nagyenyedi kerület. (Alsó-Fehér, Hunyad és Szeben vármegye.) A szőlők fejlődése, növése, a hideg éjjelek s általában a hűvösebb időjárás miatt igen gyenge, a hajtások csak 2—3 cm. hosszúak. Eladó borkészlet csekély.

Marosvásárhelyi kerület. (Maros-Torda, Torda-Aranyos, Kolozs, Szolnok-Doboka és Beszterce-Naszód vármegye.) Szolnok-Doboka vármegyében az abnormalis téli időjárás miatt a karikák sok szem megromlott, a kerület többi részeiben a szőlők általában jól teleltek ugyan, de mivel a tavaszi időjárás állandóan hideg, szeles és csapadékos, a szőlő fejlődése általában mindenütt nagyon visszamaradt. A rügyek még csak most kezdenek fakadni, levél még alig van. A borárak hektoliterenként 60 K-tól felfelé váltakoznak. Borkereslet élénk.

Dicsőszentmártoni kerület. (Kisküküllő, Nagyküküllő és Udvarhely vármegye.) Most már megállapítható, hogy a tavaszi fagy itt is tett kárt. Kisküküllő vármegyében a kár több helyen 25—30, sőt 35 százalék. Vannak tőkéik, hol a karikán vagy a szálvesszőn egy rügy sem hajtott ki. Sok szálvesszőn 1—3 kihajtott rügy van, most kezdenek a mellék-rügyek kifejlődni, de azok már termést alig fognak hozni. Előfordulnak egyes táblák, ahol a kár 40—50 százalékra is tehető. Nagyküküllő és Udvarhely vármegyékben a fagy szintén okozott kárt, mely azonban csak 8—12 százalékra tehető. Borkészlet hiányában a kocsmárosok és vendéglősök csak nehezen tudják szükségleteiket a termelőktől beszerezni.

— **A bácskai gazdák Kolozsváron.** Mint irtuk, a Bácsbodrogi Gazdasági Egyesület a brassói kiállítással kapcsolatban, egy nagyobb kirándulást rendezett Erdélybe. A kirándulók negyvenen, — köztük asszonyok és leányok is, — a múlt hét péntekén Kolozsváron töltötték az egész napot. A társaságot az Erdélyi Gazdasági Egylet, a Kolozsvári Gazdasági Egylet és Kolozsvár város fogadták, látták vendégeikül és kalauzolták egész nap folyamán. Reggel 6 órakor érkeztek és a csizmadia szinben elköltött reggeli után a Mátyás szobor elé vonultak, onnan a Mátyás templomba, majd a Mátyás szülőházába, hol az EKE. múzeumát tekintették meg. Az itt látott néprajzi dolgok igen érdekelték a társaságnak egy a férfi, mint női tagjait és érdeklődéssel hallgatták az erdélyi nép szokásait, babonáit, nézték az egyes viseleteket, kalotaszegi varrottásokat, juhász, kanász, méhésztársaságokat, cigány ékszereket, stb. Innen az Erdélyi Méhésztársaság telepére mentek, hol éppen munkában találták a méhésztanfolyam hallgatóit. A kaptárak és felszerelések megtekintése után mézkestől volt. Innen a klinikai épületek között lejöve, az egyetemi könyvtárat nézték meg, azután a város több nevezetesebb épületét. Délután kocsikon mentek ki a gazdasági akadémiára. A belső főépületben megnézték az egyes gyűjteménytárakat, magvizsgáló állomást és innen a külső majorba mentek az új majort megnézni. Künn voltak öt óra utánig, azután a Cell-féle sörgyárat tekintették meg és a sörgyár vendégszeretete mellett, a sörházban tartott pihenő után, a Sétatér felé kerülve ment vissza a társaság a csizmadia szinbe. Délután megkoszorúzták még a Mátyás szobrot, a koszoru szalagján ez a felírás állott: Mátyásnak az igazságosnak — a bácskai gazdák. Az ebédnél és vacsoránál számos köszöntő hangzott el. Este a bácskaiak és kolozsváriak együtt énekelték el a Hymnuszt és azután emelkedett hangulatban indultak ki az állomásra, hogy megszakított utjokat Brassó felé folytassák este 9 órakor.

— **A kolozsmegyei kisgazdák Brassóban és a székelyföldön.** A gazdasági kirándulások sorozata, amelyek dr. Csérer Lajos vezetése mellett évről-évre, sokszor egy évben kétszer is megismétlődnek, egygyel újra megszorodott. Csak nemrégiben jártuk be Beszterce megyét, Ségessvár vidékét, majd a Hortobágyot Debrecennel s most újra utra keltek a tanulni vágyó kolozsmegyei kisgazdák, hogy a «Brassói állat- és gépkiállítást», valamint egyes községeit a székelyföldnek tanulmányozzák. E hó 15-én este indult utnak a kiránduló és 37 tagból álló csapat a kolozsvári állomásról s Brassóba 16-án reggel 8 órakor érkezett meg. Az állomáson dr. Csérer fogadott, ki előre ment, hogy szállásról gondoskodjék. A kiállítás megnyitása 11 órakor történt, mely után a kiállítás területét szemléltük meg. Ki volt állítva mintegy 750 drb. szarvasmarha, nagyobbára szimentháli és pinzgauai fajtaiból, de képviselve volt az erdélyi fehér is elég szép számmal; 200 drb. ló 160 drb. ju, 300-nál több sertés, mely között méltó feltűnést keltett egy 2 és fél éves lincolnsieri kan csodálatos nagyságával; 200-nál több baromfiketrec szebbnél-szebb baromfiakkal. Kirándulásunk másik fő pontja egy székely falu tanulmányozása volt. E végből még 16-án este kirándultunk a közeli Uzon községbe, hol a legszívélyesebb fogadtatásban részesültünk. A község intelligenciája teljes számban jelent meg a vasuti állomáson Ujvárossy József vezetése mellett s a szó valódi értelmében szétkapkodtak, hogy ki, hova menjen szállásra. Igazi magyar azaz székely vendégszeretettel részesültünk s mutatták be más nap délelőtti községük fejlődését, mely semmiben sem áll hátrább a környékbeli szász községeknél. 17-én délben visszatértünk Brassóba, hol még a város nevezetességeit néztük meg. Köszönet és hála a vezetőknek: dr. Csérer Lajosnak és Volszky Győzőnek, kik e tanulságos kirándulást vezették s azt gyönyörű sikerrel keresztül is vitték!

M. J.
— **Méhészek vizsgálja.** Az Erdélyrészi Méhésztársaság által a földmivelésügyi miniszter segélyével kisgazdák részére rendezett méhészeti tanfolyamnak vasárnap délelőtt a házsongárdi méhésztelenen volt a befejező ünnepsége. A tanfolyamnak 30 résztvevője volt: 26 kisgazda a székelyföldről 4 pedig a segesvári szász vidékről. A vizsgán a földmivelési miniszter képviselőjében Lipthay Béla cs. és kir. kamarás volt jelen, kit az egyesület nevében br. Jósika Gábor üdvözölt. A tanfolyamon résztvevők Tóth János méhészeti szaktanár vezetése a méhészetnek egy a gyakorlati, mint elméleti részében nagy előhaladásról tettek tanuságot s a miniszteri kiküldött legnagyobb megelégedését érdemelték ki. Méhészeti oklevelet nyertek: Péter Ödön, Pál János, Balázs Mihály, Kovács Domokos, Török Sándor, Biró Márton, Keresztély Márton, Keresztély Ferenc, Gálfy Elek, Wass Árpád, Sente Mihály, Balázs Ferenc, Sata Károly, Gagy László, ifj. Berecki István, Dávid András, Kis Kálmán, Fusz Lukács, Grau Keresztély, Wagner Dániel, Eder Mátyás, Dezsán Gábor, Morár Illés, Péterffy Dénes, Kapusi Lajos, Antal Dénes, Kapusi Dénes, Szabó Elek és Gábor László.

— **Gazdasági tanulmányut.** Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület folyó évi június 7-től bezárólag június 17-ig terjedő gazdasági társas tanulmányutat rendez Alsó Ausztriában, Morva- és Csehországba, néhány ottani kiváló gazdaság tanulmányozása céljából. A tanulmányut költségei mintegy 350 koronát fognak kitenni személyenként. A tanulmányi kiránduláson csak OMGE. tag vehet részt. A résztvevők száma legfeljebb 30 lehet. A jelentkezésnél a beérkezési sorrend az irányadó.

— **A Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége két héttel ezelőtt tartotta 10.**

évi jubiláris közgyűlését Budapesten és ma egy hete 19-én, a szövetség kolozsvári fiókjára az első közgyűlést, melyen az E. G. E. is képviseltette magát. Egy évtized alatt több mint 900 magyarországi gyárost sikerült egybe tömörítenie a szövetségnek és most a kolozsvári iparkamara védelme alatt a Kolozsvármegyével szomszédos erdélyi vármegyék gyáriparosait igyekeznek a szövetség a kötelékébe bevonni. A szövetségnek Erdélyben ez a harmadik fiókja, még van kettő ezenkívül, egyik Marosvásárhelyen, másik Brassóban. A kolozsvári első közgyűlésen Hirsch Ödön elnöke alatt, Hegedüs Loránd tartott rendkívül nagy figyelemmel és tetszéssel kísért előadást. Többek között hangsúlyozta a szövetség fontosságát, röviden érintőleg foglalkozott a küszöbön álló vámszerződéssel, betiltandónak tartja a nyers vasérc kivételét, annál is inkább, mert ekkora nyers vasérc kivétel mellett — geologusaink számításai szerint — 30—40 év múlva a bányák kiapadnak és a vasat feldolgozó magyarországi gyárak nagy bajoknak nézhetnek akkor elébe. Beszéde végén a gyári munkások választó jogával és a gyárosoknak országgyűlési képviselői összeférhetetlenségével foglalkozott. A közgyűlés sürgőnyleg üdvözölte Kálmán Gusztáv államtitkárát és Bánffy Miklós grófot, Kolozsvár képviselőit, továbbá Lányi Leót Hatvani-Deutsh József bárót és Chorin Ferencet a MGyOSZ. nek elnökét és alelnökeit.

— **A Magyar Földhitelintézetek Országos Szövetségének Teleszky János pénzügyminiszter elnöklésével tartott igazgatósági ülésén Károlyi Mihály gróf meleg szavakkal üdvözölte Teleszkyt pénzügyminiszterrel történt kinevezése alkalmából.** Teleszky János pénzügyminiszter megköszönte az elismerést, kijelentette, hogy amennyire a körülmények megengedik, igyekezni fog elnöki tisztét megtartani és tudását a jövőben is az intézet javára fogja értékesíteni. Elhatározták az ülésen egy erdélyrészi és egy trencsénmegyei nagyobb birtok megvételét. A birtokokat, közigazgatási céljainak megfelelően, a helybeli kisgazdák között fogja az intézet részben felosztani, részben pedig bérbeadni. Ezidőszent a nagyváradi püspökségtől és a székesfehérvári káptalantól bérbevett birtokokat parcellázzák.

— **A szocialista apostolok megkezdték a vidéken működésüket.** Amint a meleg tavaszi nap kisütött, ők is előbujtak oduikból. Szerencsére nem Erdélyből érkeznek a hír, hanem a Dunántulról és az Alföldről. Mindenesetre azonban már a hirre is figyelmeseknek kell lennünk, hogy csirájában megelőzhessek a veszélyessé válható munkáslázítást. A Dunántul és az Alföldön a gazdasági cselédség és a napszámos munkások között egy idő óta gyanús mozgólódások észlelhetők. Állítólag a fővárosból sűrűn fordulnak meg azokon a vidéken a szocialista agitátorok és titkon értekezletet tartanak. Jó lesz, ha a gazda közönség a hatóságokkal karöltve éber figyelemmel kíséri és szemmel tartja ezeket az apostolokat, nehogy Erdélybe is lerándulva, könnyen hívó egyszerű munkás néppontot hamisul félrevezessék éppen a legszorgosabb munkák idejére.

— **A gazdatisztek érdekei és a telepítési törvényjavaslat.** A magyar gazdatiszti kar anyagi és erkölcsi érdekeinek védelmére hivatott «Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesülete» kezdettől fogva a legnagyobb aggodalommal figyeli a parcellázási üzlet terén mutatkozó sajnálatos jelenségeket, ami mérhetetlen károkat okoz egy, a mezőgazdaság szempontjából nagyon is értékes társadalmi osztálynak: a gazdatiszteknek, mert minden birtokfeldarabolás ma néhány gazdatiszti állás meg-

szünését, néhány művelt középosztálybeli családnak, valóságos földönfutóvá tételét jelel. Különösen ebből a szempontból kiindulva, fölterjesztést intézett az egyesület Serényi Béla gróf földművelésügyi miniszterhez a telepítés és parcellázás minden részletét szabályozó törvényjavaslat benyújtása iránt. Utal a fölterjesztés a Darányi-féle telepítési törvényjavaslatra, mely két ízben is feküdt a képviselőház asztalán és amelyet az egyesület a maga részéről teljesen alkalmasnak tart a parcellázás terén tapasztalható visszaélések kiküszöbölésére. Ennek, vagy ehhez hasonló törvényjavaslatnak benyújtása és elfogadása, amely gondoskodnék egyúttal a birtokfeldarabolások révén állásukat veszített gazdatisztek jövőjéről is, az egyedüli biztosíték volna a fölterjesztés szerint arra nézve, hogy a társadalom alsóbb rétegeit a jövőben nem fogják kizsákmányolni a parcellázások révén és egyúttal a birtokfeldarabolások folytán állásukat veszített gazdatisztek is hivatásuknak megfelelő elhelyezést találhatnak.

— **A földgázról szóló (1911. évi VI.) törvénycikk végrehajtási utasítása.** Az E. G. E. egy korábban kelt felterjesztésében kérte volt a pénzügyminiszter urat, hogy a földgázról szóló törvénycikk végrehajtási utasításának tervezetét lenne kegyes megküldeni az egyletnek véleményadás végett, nehogy abban az erdélyi gazdaközönségre sérelmes utasítások csuszmassanak be. Teleszky János pénzügyminiszter ur, most meg is küldte az utasítás tervezetét és az E. G. E. véleményének június hó 15-ig való beterjesztését kéri. Az igazgató választmány a legközelebbi ülésen fog a kérdéssel foglalkozni és akkor az esetleges változtatásokról lapunkban referálni fogunk.

— **A dohánygyártmányok eladási eredményei az 1910. évben.** A dohánygyedárúság hivatalos statisztikájának kétségkívül az a legérdekesebb része, amely arról számol be, hogy egy év alatt mennyi és minő dohánygyártmányok adtak el és hogy az eladott dohánygyártmányoknak mennyi volt az összes pénzbeli eredménye? A dohánygyártmányok eladásának pénzbeli eredménye 1910-ben 9,551.216 K 78 fillérrel emelkedett, amely bevételi többlet egészben véve 7 százalék emelkedésnek felel meg. Hogy ez az óriási fogyasztás miként alakult, erre nézve a következő adatok nyújtanak felvilágosítást. A dohánygyártmányok eladását az 1910. évben is a már régebben fennálló 21 dohányáruraktár közvetítette, amelyhez anyagbeszerzés végett, 369 dohány nagyárus és 181 különlegességi árus volt utalva. A dohányáru raktarak — az általuk elért forgalomban, vagyis a pénzbeli eredmény nagyságának sorrendjében — a következők: Budapest, Temesvár, Győr, Pozsony, Kassa, Szeged, Kolozsvár (6,654.204 K 96 fill.), Debrecen, Nagykanizsa, Zágráb, Nagyvárad, Zólyom, Pécs, Beregszász, Ujvidék, Déva (2,884.000 K 16 fill.), Eszék, Marosvásárhely (2,237.969 K 53 fill.), Nagyszében (2,163.840 K 71 fill.), Fiume, Brassó (2 millió 109.122 K 13 fill.). Összesen: 144,750,137 K 40 fillér.

Ebből az összegből a beváltási árak emelésére is fordíthatna a pénzügyminiszter egy pár milliót, különben mint irtuk is már az E. G. E. feliratban kérte is ezt a pénzügyminiszter urtól.

— **Gyapjúkereskedelmi társaság alapítása Bécsben.** A Magyar Általános Hitelbank a bécsi K. k. Priv. Österr. Creditanstalt für Handel und Gewerbe című intézettel együttesen legközelebb bécsi székhellyel korlátolt felelősségű gyapjúkereskedelmi társaságot alapít, mely részben a Magyar Általános Hitelbank gyapjúosztályára fog támaszkodni. A vállalat célja gyapjúnak, valamint más állati és növényi rostanyagoknak a vétele és eladása.

— **A hitelmegvonások és a Pénzintézetek Szövetsége.** A Magyarországi Pénzintézetek Országos Szövetségének igazgatósága és választmánya a minap nagyszabású gyűlést tartott, amely a hitelmegvonások okozta bajok orvoslása és a vidéki hitelélet további nyugodt fejlődése érdekében tudvalevően fontos határozatokat hozott. Ezek a határozatok részben már eddig is megteremtették a kívánt eredményeket és az elmúlt hét folyamán már nem panaszkodnak oly sűrűn a vidéki pénzintézetek a hitelmegvonások miatt, de még teljesen nélkülözik a régebbi hitelek kiszolgáltatását, újabb hitelek nyitására pedig szó sem esett.

— **Főszámoló kolozsvári pénzintézetek.** Nemrég lett fizetéképtelen a Kolozsvári Általános Bank és Takarékpénztár, mely a csőd elrendelése előtt csak a kormány támogatása, illetve a Magyar Általános Hitelbank közbelépése által menekült meg. Az Általános Bank bukása súlyosan érintette a Kolozsvári Iparbankot, olyannyira, hogy a legközelebbi gyűlésen kimondják a főszámolást. Kolozsváron még egy harmadik intézet, a Kolozsvári Korona Bank R.-T. is főszámoló.

— **Vasutépítések Erdélyben.** A Tordapánfalvai vasut építése közel áll a befejezéshez, úgy, hogy azt júliusban megnyitják a forgalom számára. Most azt tervezik, hogy Borrev és Torockó közt tizkilóméteres szárnyvonalat építenek. Gyergyóvárhely állomásától Putna és Orotna községek közöttül 33 km. hosszú iparvasutat épít a Kisvasuti Forgalmi Részvénytársaság. A vasuton főként a környékbeli erdőkből kitermelésre kerülő faanyagokat és a vonal mentén levő fűrésztelepeket fogják szállítani. A vasut, amelynek építését már megkezdették, teljesen a közforgalmi vasutak jellegében épül.

— **A thanaton kiszolgáltatása.** Sűrűn érkezik panasz a MSzOE. igazgatóságához a thanaton késedelmes kiszolgáltatása végett. Hol arra van panasz, hogy a nagytözsédek nagyon közömbösen veszik a dolgukat, hol arra, hogy a dohánygyárak késlekednek a dohánylugkivonat expedálásával. Mások meg amiatt emelnek panaszt, hogy a thanontartályokért külön díjat követelnek (métermázsánként 6 K.-t), holott a m. kir. dohányjövedék elcsomagolva köteles az árut q-ként 90 K.-ért kiszolgáltatni és eddig sem a tartályok megfizetéséről, sem azok visszaszolgáltatásáról szó nem volt. A MSzOE. igazgatósága ezen kérdés tisztázása, illetve a thanaton sürgősebb kiszolgáltatása érdekében azonnal átírt a m. kir. dohányjövedék igazgatóságához.

— **Az Első Országos Kukoricakiállítás** bejelentőlapjai mindazok részére, akik a kiállításon összehasonlító kísérleteik eredményét bemutatni kívánják és ezt a rendező bizottság tudomására hozták, a múlt hét folyamán küldettek zét a kiállítás szabályzatával együtt. Akik az OMGE. által rendezendő Első Országos Kukoricakiállításon összehasonlító kísérletekkel kívánnak részt venni és eddig ezen szándékukat nem jelentették be, bejelentőlapokért forduljanak a kiállítás rendező bizottságához (Budapest, IX. Köztelek-utca 8. sz.). A kiállítás egy szerű csövekkel résztvenni szándékozók bejelentőlapjaikat ezután fogják megkapni, kívánatos azonban, hogy eziránti megkeresések minél előbb intéztessenek a kiállítás rendező bizottságához.

— **Tűz az állatkéllítés területén.** Csütörtökről péntekre viradó éjszakán az E. G. E. állatkéllítási területén tűz ütött ki. Leégett a boxokkal épített hátsó loistálló, ahol a csikós anyakancák szoktak elhelyezve lenni. Az épület biztosítva volt, az E. G. E. kára megtérül. A helyszíni szemlét még a hajnali órákban megtartották, az egylet részéről Tokaji László titkár volt jelen.

— **„Jurenák“ szab. ekegyár r. t. gyártmányait** a múlt héten lezajlott brassói kiállításon aranyéremmel tüntették ki. A részvénytársaság most szétküldött árjegyzékének első lapján az Igazgatóság tagjai fel vannak sorolva, kiknek ugyszolván minden tagját ismeri Erdély gazdaközönsége. Elnök: gróf Teleky Arctur, alelnök: báró Bálint György, ügyvezető műszaki igazgató: Pontet Sándor. Az Igazgatóság tagjai: dr. Koós Mihály, Patrubány Miklós, Szentkirályi Béla és Náthán Adolf. A felügyelő bizottság tagjai: Tokaji László, Szász József és Pálffy Dezső. A részvénytársaság által gyártott eke típus az E. G. E. kiállításain is nem egy ízben volt kitüntetve egyszerű szerkezetű, könnyen kezelhető, biztos járásu, kifogástalan működésű, kevés vonóerőt igénylő, könnyen szabályozható, olcsó ekeiért. Gyártmányait a gazdaközönség figyelmébe ajánljuk.

— **Az állatbetegségek országos összegezése,** május 19-ről.

A betegség neve	Összesen		A múlt heti állapothoz képest			
	község	udvar	több		kevesebb	
			község	udvar	község	udvar
Lépfene	217	229	24	25	—	—
Veszétség	19	206	—	1	8	—
Takonykór	47	55	—	—	—	—
Ragadós száj- és körömfájás	9	11	1	1	—	—
Juhhimlő	21	43	—	—	3	3
Ivorszervi hólyagos kiütés	52	139	7	4	—	—
Rühkór	328	535	—	—	14	40
Bivalyvész	—	—	—	—	2	2
Sertésorbánc	236	529	35	90	—	—
Sertésvész	733	2191	67	360	—	—

— **Legelő javítások Szilágy megyében.** Irtuk volt, hogy a földművelésügyi miniszter ur, az Erdélyrészi vármegyék legelőinek feljavítására, több mint 115 ezer koronát engedélyezett. Ezen összegből 7634 korona esik Szilágyvármegyére. Ez az összeg a következő arányban oszlik meg az alábbi tíz községben:

1. Krasznarécsei birtokosságnak 165 korona. 2. Szilágyballai birtokosságnak 837 korona. 3. Sarmasági birtokosságnak 165 korona. 4. Szilágyosmlyói birtokosságnak 2370 korona. 5. Szilágyásmoni birtokosságnak 1285 korona. 6. Magyargoroszlói birtokosságnak 90 korona. 7. Varsolci birtokosságnak 685 korona. 8. Diósadi birtokosságnak 869 korona. 9. Szilágypaniti birtokosságnak 429 korona. 10. Krasznai birtokosságnak 739 korona.

— **Kwizda-féle restitúciófluid lovak részére.** Aki a lovak inait erőltetett használat mellett épségben akarja megtartani, annak nagyon is ajánljuk a Kwizda-féle Restitúció-fluid alkalmazását. Minden használat után, miután az inakat szalmával jól megcsutakoltuk, dörzsöljük a ló lábát térdtől csüdig jól restitúció fluiddal s aztán pólyázzuk könnyen be; — ez egy egyszerű és mégis igen hathatós szer, — hogy az inakat frissen és feszesen tarthassuk. A Kwizda-féle cs. és kir. szab. restitúció-fluidnak lovak részére, tehát egy jókarban tartott istállóban sem volna szabad hiányoznia.

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE, MELLETT

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:

TOKAJI LÁSZLÓ.

ALAP AZ ERD. GAZD. EGYLET TULAJDONA

Ideiglenes napidíjas

kerestetik az erd. róm. kath. status tan. alapja kolozsmonostori uradalmahoz. Irásbeli ajánlatok f. évi május hó 31-ig, az uradalmi gondnoksághoz (Kolozsvár, Monostori-ut 132. szám) küldendők be.

**A MAGYAR
JELZÁLOG HITELBANK**

KOLOZSVÁRI KÉPVISELŐSÉGE

(Jókai-u. 2. sz. I. emelet.)

FÖLDBIRTOKRA

és a nagyobb városokban fekvő

H Á Z A K R A

15 évtől 65 évig terjedő törlesztéssel

LEGOLCSÓBB KÖLCSÖNÖKET nyújt.

A jelzálogul felajánlott erdélyi részli ingatlanok értékére és a megszávozandó kölcsön összegére nézve

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET bizalmi férfiai adnak véleményt.

A KÉPVISELŐSÉG elfogad

TAKARÉK-BETÉTEKET

és előnyösen kamatoztat.

Telefonszám 27.

2001

Gazdatiszt,

ki egy nagyobb gazdaságot huzamosabb ideig kezelte, július 1-ére állást keres. Cim: Balázs Miklós Tanes, Kolozsmegye. 2747

Őszi trágyázás!

Óvakodjunk a hamisításoktól!

2745.

Valódi Stern

Marka védjegyü.

Óvakodjunk a hamisításoktól!

Thomassalak a legjobb és legolcsóbb foszforsavas műtrágya!

Csak akkor valódi ha ilyen csákóan

van és eredeti ólomzár van rajta!

Hamisítástól szigorúan óvakodjunk!

Minden zsák tartalomjézzel van ellátva!

Kalmár Vilmos - Thomasphosphalfabrik - BERLIN, vezérképviselője Budapest, VI., Andrássy-ut 49. Különösen a jelenlegi rendkívüli olcsó árakra figyelmeztetjük a vásárlókat!

A LEGNAGYOBB ÁLLAMI ÉS ELSŐ DIJAKKAL KITÜNTETVE

Bogyay Gyula tájkertészete

tájkertész és kertépítő

BUDAPEST

Telefon 25-33. Kerttechnikai iroda: Telefon 25-33

2278

VII., Gizella-ut 15.

(Lakás: Stefánia-ut 1. szám.)

Gazdaságban állást keres

egy földmérnök, ki jelenleg is parcellázással foglalkozik. Több évi tapasztalattal rendelkezik úgy a mezőgazdaság, mint az állattenyésztés terén, mely tapasztalatokat részben a saját birtokán, részben bérbirtokon gyűjtötte. Nagy gyakorlattal bír és e foglalkozás iránti előszeretetéből keres állást. Szíves megkereséseket kér: **Loesch János**, földmérő, **Temesvár** Ferenc-város, Molnár-tér 1. 2748

Eladó

üzem nagyobbítás folytán egy jó karban levő 12 lóerejű

„Höcker“-féle

félstabil gőzkazán.

Bővebb felvilágosítás szerezhető:

Papp Kálmán

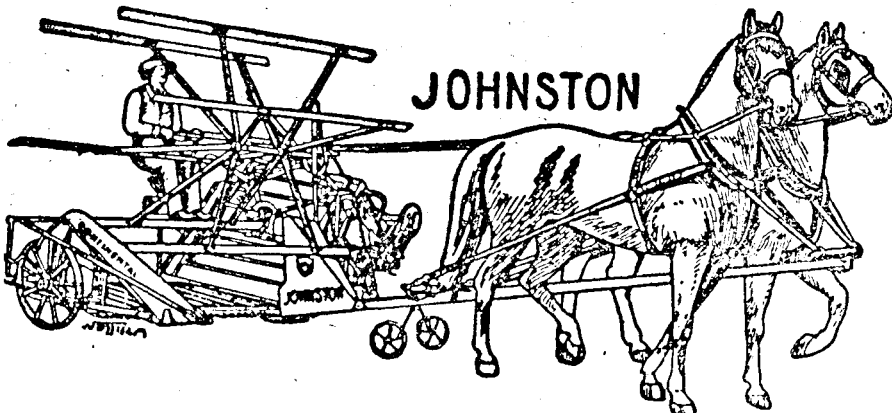
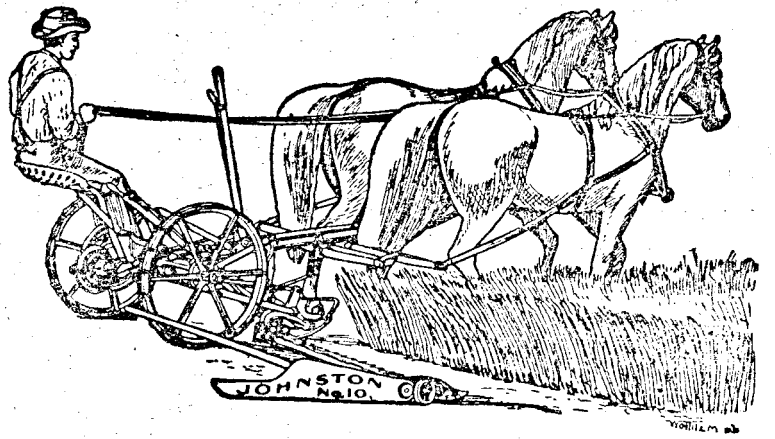
nagybirtokosnál

Somogyom, (Kisküküllőmegye)

2742

Az eredeti amerikai „Johnston“ kévekötoző, marokrakó-aratógépek, fűkaszálók és szénagyűjtőgereblyék

tökeletes munkájuknál, mint egyszerű és tartós szerkezetüknél fogva, minden gazda elismeri, hogy az első helyet foglalják el.

Ajánlattel és ábrás leirással készséggel szolgál:

Bächer Rudolf

Melichar Ferenc

Magyarországi vezérképviselő:

Szücs Zsigmond.

BUDAPEST, VI., Nagymező-utca 68. szám.

2672

Kwizda

Ferencz János

az osztrák magyar csász. és kir., a román királyi és bolgár királyi udvaroknak állatgyógyászati cipekben való szállítója, kerületi gyógyszerész.

KORNEUBURG-BAN WIEN MELLETT.

Kwizda-féle Restitutions-fluid

mosóvíz lovak számára. Egy üveg ára 2 K 80 fill. Ötven év óta van használatban az udvari, valamint versenyistállóban a lovak izmainak erősítésére, fárasztó mentek előtt és után, fiamodásoknál és az ismok merevedésénél stb. Lovat a trainingben bámulatos eredmények felmutatásán képesíti

a Kwizda-féle Restitutions-fluid. Cimke és csomagolás védve; valódi csak az alant látható védjeggyel. Főraktár: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerésznél, Király-utca 12. szám, Budapest, Andrásy-ut 26. szám.

Kérjük gyárunkat meglátogatni.

Az összes

2681 l.

Gépek és formák

homok értékesítésére.

Cementtétőcserépgyártógépek, betonürtömbgyártógépek, cementfalazótéglagyártógépek, cementalagcsógyártógépek.

FORMÁK

csatornázási csövek, lépcsők, kerítésoszlopok stb. előállítására.

KÖTŐRÖK.

PRÉSEK

BETONKEVERŐK.

L. C. M.—Cementfestékek.

Különlegességi gépgyár.

Dr. Gaspary & Co. Markranstädt, Leipzig mellett (Németország).

443 sz. árjegyzék díjmentesen.

KWIZDA SZABADALMAZOTT PNEUMATIKUS DOKAVÉDŐ SZALAGLÉC-PÁRNÁVAL. | BOKAVÉDŐ SZALAGOK.

GUMMIBÓL csak fekete színben, szürke, fekete, barna és fehér színben és 4 nagyságban állítatik elő és pedig bal és jobb lábba.

A bokára, a—h-ig mérve, melynek kerülete

20—22 cm., megfelel az 1. sz. 25—27 cm., megfelel a 3. sz.
23—24 cm., megfelel a 2. sz. 28—30 cm., megfelel a 4. sz.

2650 III.

A szabad. bokavédők árai:

Szürke színben darabként:

Fekete, barna vagy fehér színben drbként:

1. sz. K 6.00 2. sz. K 6.50
3. sz. K 7.00 4. sz. K 8.00

1. sz. K 6.50 2. sz. K 7.00
3. sz. K 7.50 4. sz. K 8.50

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve és naponkénti postai szétküldés a főraktár által: KWIZDA FERENCZ JÓZSEF cs. és kir. udvari száll., kerületi gyógyszerész, KORNEUBURG Wien mellett.

10% azaz tíz százalék díjvisszatérítést ad

Gazdák Biztosító Szövetkezete

mindazon biztosított tagjainak, kik 1911. évben akár egy, akár több évre nála jégkár ellen biztosítottak, ha 1912. évben ismét a Szövetkezethél fognak jégkár ellen biztosítani.

Igazgatóság:

Budapest, VIII., Baross-utca 10.

Vozérképviselőségek: Arad, Budapest, Brassó, Debrecen, Kaposvár, Késmárk, Karlóca, Kolozsvár, Komárom, Losonc, Miskolc, Nagybecskerek, Pozsony, Szeged, Székesfehérvár, Temesvár.

Főképviselőségek: Békéscsaba, Dicsőszentmárton, Eger, Homonna, Ipolyság, Kassa, Kovászna, Kapuvár, Marosvásárhely, Nagyvárad, Nyíregyháza, Pápa, Pécs, Szabadka, Szombathely, Szekszárd, Tapolca, Veszprém, Zombor, ahol bővebb felvilágosítások kaphatók és biztosítási ajánlatok benyújthatók.

2008

Szuperfoszfátot

és minden egyéb műtrágyaféléket ajánl a

2666

Műtrágyát

Értékesítő

Szövetkezet

Budapest, V. kerület,

Fürdő-utca 8-ik szám.

400

holdas birtok

a Mezőségben

Pusztakamarás község határában

1913. január 1.-től

kiadó.

Cim: a kiadóhivatalban.

2739

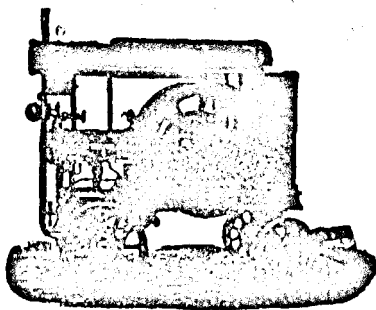
Elsőrendű BENZINLOKOMOBILOK

szolid és erős kivitelben

Warchalowski J. motorgyár magyarországi fiókja

Budapest,

VI., Váci-körút 37. szám.

Gyár:

Wien III., Paulusgasse 3.

Legrégibb speciális motorgyár. 3000 motorunk üzemben.

Kedvező fizetési feltételek. — Költségvetés és mérnöki látogatás díjmentesen.

Fekvő- és állóhengerű benzinmotorok, magasnyomású nyersolajmotorok.

2085

Ha „FORHIN“-nal permetez,

I - SZOR
kevesebb
a gond,

II - SZOR
kevesebb
a munka,

III - SZOR
kevesebb
a munkabér!

mert a „FORHIN“ a
sokszorta megjavított
bordói keverék

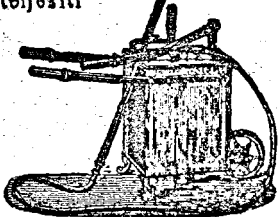
kész állapotban nagyon erősen tapad a nedves levélre is
Bármily harminál permetezhet vele. Semmi kártevő nincs
Számítalan elismerő nyilatkozat!

Gyártjuk az eddig Dr. Aschenbrandt
szabadalmát képezett **Rézkénport és bordói port is.**

FORHIN-gyártó, Budapest,
VI., Váci-ut 93.

kérjen ingyen és bérmentve leírást.

A Heller-féle
„KING“
gyorsmeszelő és
fertőtlenítő gép.
az eszet
munka 20-
szorosát
teljesíti

Legnagyobb megtakarítás
időben,
pénzben
és anyagban!

A „King“ kiváló gyorsmeszelő- és fertőtlenítő-gép sokoldalú
használhatósága miatt egy mezőgazdaságban sem nélkülöz-
hető. A szivattyúk teljesen tömör sárgarézből készülnek, javítá-
sok majdnem teljesen kizártak. »King« tömlővezetékekkel többet
teljesít, mint 20 ember ecsettel és mindenféle állványozás
és elmunkálattal feleslegessé tesz.

Ezen gép egy nap alatt kifizetődik.

Gyártók azonkívül: 2684

Pittore és Triumph
nevű gyorsmeszelőt is.

Meszelőm szivattyút asonnal kicserélhető golyós szelepekkel vannak ellátva,
tehát nincsen eldugulás, nincsen piszkálás. Meszelőm ára (teljes fel szerelés-
sel és gyümölcsfák permetezésére alkalmas két vagy háromágu (szórával)

60 koronától 320 koronáig.

IG. HELLER, Bécs, II., Prater Schrotzberg-Strasse 1.

Kérjenek leírást.

Képviselek kerestetnek.

KOLOZSVARI

TAKARÉKPÉNZTÁR és HITELBANK Részvénytársaság

Irodák:

Kolozsvár, Mátyás király-tér 7. szám. (Saját házában.)

Üzleti órák reggel fél 9-től déli fél 2 óráig.

Áruraktári osztály a pályaudvar mellett Baross-tér 3. szám.

Zálogház: Király-u. 3. szám alatt.

Betéteket elfogad könyvecskékre vagy folyószámlára előnyös feltételek mellett
és azokat rendszerint felmondás nélkül fizeti vissza.

Leszámit váltókat, kisorsolt és egyéb értékeket mérsékelt kamattal mellett.

Jelzálogkölcsonőket készpénzben ad

2004

ház- és földbirtokra

10-60 évig terjedő időtartamra a legelőnyösebb kamat és tőketörlesztési hányad
mellett.

Jelzálogkölcsonőket konvertál igen előnyös feltételek mellett és minden ilyen
ügyletet a lehető leggyorsabban benyújt le.

Értékpapírokat vesz és elad, ezek eladását közvetíti.

Utálványokat állít ki külföldi piacokra.

Árukra előleget ad készpénzben, ha azok áruraktáraiba be vannak tárolva.

Áruk betárolását, kezelését és eladását elvállalja előnyös feltételek mellett.

Zsákot, Zsineget,

ponyvát, szőlőkötöző fonalat vá-
sároljon a

30 év óta legmegbízhatóbbnak elismert

FISCHER-féle zsák- és ponyvagyárban Budapest,
Nádor-utca 31-33. A Fischer-féle szőlőkötözőfonál
jobb és olcsóbb, mint a raffia. — Pontos, szolid
kiszolgálás. Ponyvakölcsonő Intézet. — Tessék ajánlatot kérni.

A „Nagyszebeni Földhitelintézet“-től

10-50 éves lejáratu

olcsó ingatlan jelzálog-kölcsonőket, szerzek
konvertálók más intézeti terheket, rendbeszedem egy-
ütt az elhanyagolt telekkönyvi birtok és teherállapoto-
kat, gyors és költséget kímélő eljárással.

A „Nagyszebeni Földhitelintézet“-től

adó- és egyéb levonásmentes, óvadékképes, különösen
katonai óvadéku alkalmas, a főzsdéken is jegyzett 50
év alatt kisorsolando

4 1/2 %-ot tisztán jövedelmező zálogleveleket.

A szelvények költségmentesen az intézetnél Nagysze-
benben és a „Kolozsvári Kereskedelm. Banknál“ ki-
fizettetnek 2018

A legmegbízhatóbban közvetitem:

magán- és bérházak, birtokok és bérletek, erdők, bá-
nyák és ezek termékeiük adás-vételi ügyleteit.

Telefon: 859. sz.

Erdélyi erdő-, faanyag- és bányaugynökség

GOMBOS BENŐ Kolozsvár, FERENCZ JÓZSEF-UT
13. SZÁM ALATT.

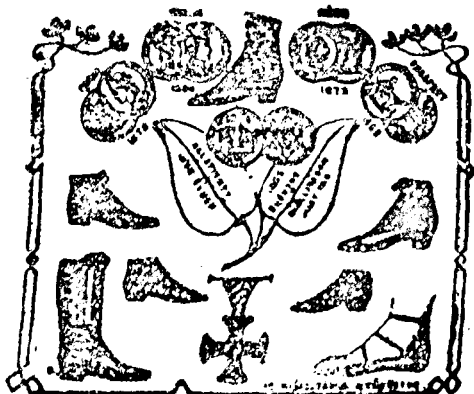
A „Nagyszebeni Földhitelintézet“ kizárólagos ügynőksége

MATUTSEK JÓZSEF

KOLOZSVÁRT, Szentegyház-utca 3.

Ajánlja általánosan elősmert saját műhelyben készült

FÉRFI ÉS NŐI CIPŐ RAKTÁRÁT.

Vidéki megrende-
lések mérték után
de legbiztosab-
ban egy használt,
a lábra találó cipő
beküldésével a
legjobb anyagból
és divat szerint le-
hetőleg gyorsan
teljesítetnek.

2019

Számtartó-kulcsárt keresek,

30-40 korona havi fizetésre és teljes ellátásra.

Teljesen megbízható, józanéletű, szorgalmas, nőtlen és
oláhul jól tudó fiatal emberek pályázatukat küldjék:

a kiadóhivatalhoz. 2051 I.

Eladó 2 darab igen szép, 7-8 éves

kis poni-ló

fekete és sárga színűek, hibátlanok.

Cím: a kiadóhivatalban.

2051 II.